

SÜLEYMANİYE CAMİ VE İMARETİ TESİSLERİNE ÂİT YILLIK BİR MUHASEBE BİLANÇOSU 993/994 (1585/1586)

Ömer BARKAN

1 — İmaretlere Âit Yıllık Muhasebe Bilançolarının Tarihi Bir Vesika Olarak Önemi

Tetkikleri türlü bakımlardan ehemmiyet arz eden İmâret Siteleri'nin kuruluş ve işleyiş tarzlarına dâir bilgi edinmek için mevcut kaynaklar bir hayli çok ve çeşitlidir ve bunlardan bazıları daha evvel neşredilmek suretiyle araştıracının gözü önüne de konmuş bulunmaktadır.

Bahis mevzuu kaynaklardan en mühimleri, şüphesiz, vakıfların tesis senedleri ve organik sitatü'leri vaziyetinde olan vakfiye'lerdir.

Gerçekten, vakfiyelerde tesisin gelir kaynakları etraflı bir tarzda sayılıp tasvir ve tesbit edilmekte ve vakfı yapanın bu gelirlerin sarfı şekline ve tesisin idaresine âit vazettiği esaslar ve koyacağı şartlarla vakfın mâhiyeti, gayesi ve işleyiş tarzı hakkında kıymetli bilgiler mevcut bulunmaktadır. Fakat vakfiyelerden birçoğu zâyi olmuştur veya henüz neşredilmemiştir. Ayrıca ve bilhassa, vakıfların tesis senedlerinde (vakfiyelerde) tesbit edilmiş olan gelir kaynakları ile idarî esasların zamanla ehemmiyet ve mâhiyetlerini kaybetmeleri de, bu müesseselere mahsus tariht gelişme kanunları bakımından, âdetâ mukadderdir:

Paranın satın alma gücünün ve fiatların değişmesi gibi iktisadî; yangınlar, salgın hastalıklar, binaların harabisi gibi fiziki veya uzvî olaylar ve nihayet idarecilerin yetkilerini kötüye kullanmaları ve hizmetlilerin zamanla

vazifelerine şahsî veya zümrevî bir imtiyaz ve inhisar olarak sahip çıkmalarıyla vakfın gelir kaynaklarının kiracılar veya memurlar elinde irsî bir mülk haline sokulmasına ve (devre hâkim umumî fiat hareketlerine rağmen) kiralaların dondurulmasına sebep olan içtimâî ve iktisadî temâyüller gibi beşerî âmillerin tesiri altında da vakfın bazı şartlarının yerine getirilmez olduğu çok defa görülmüştür.

Bilhassa, burada tetkik mevzuu olan imâret siteleri'nde olduğu gibi, büyük sultan vakıflarının gelir kaynaklarında veya idare şekilleriyle hizmetliler kadrolarında zamanla esaslı değişiklikler yapılmış olması da her zaman mümkün olmuştur.

Her padişah değiştikçe, mevcut vakıfların durumlarının gözden geçirilerek bozulmuş olan düzenin bir nizam sokulmak üzere yeniden tertibi; siyasî mülâhazalar; vakfın gelir fazlalardan yeni memuriyetler ihdâsı veya maaşlara zamlar yapılması; vakfa daha faydalı olacağı bahanesiyle gelir kaynaklarında bazı mübadelelerin yapılması.. gibi tasarruflar, umumiyetle vakıflar için mukadder olan bünye değişikliklerini, büyük sultan ve vüzerâ vakıflarında daha fazla kolaylaştırmış gözükmektedir.

Bu sebeple, "vâkıfın şartlarının Şeriat vâz'ının nas'ları gibi" değişmezliği prensibinin dinî ve hukukî bir esas olarak umumiyetle kabul edilmiş olmasına rağmen, vakıf tesislerinin uzun ömürleri boyunca çok enteresan safhalar arzeden zengin bir tarihleri olması

lâzımgelir. Vakıfların bu hayat hikâyeleri'ni ise onların te'sis senedlerinden (vakfiyelerden) çıkarmanın mümkün olamayacağı aşîkârdır. İşte burada örneklerinden birini vermek istediğimiz Yıllık Muhasebe Bilânçoları, İctimal ve İktisadî varlıklar olarak vakıfların devirlerinin umumî şartlarına, konjunktür hususiyetlerine ve kendi yaşlarına göre mâruz kalmış olabilecekleri değişiklikleri bütün teferruâtıyla takip ve rakamlarla tesbit etmeğe müsâit malîmatı ihtivâ etmektedirler.

Diğer taraftan, bahis mevzuu Yıllık Muhasebe Bilânçoları'nın hakiki bir vakıflar tarihinin yazılabilmesi için hâiz oldukları zengin vesika kıymeti, onların bu tesislerin hayatlarının muhtelif merhalelerindeki teşkilât hususiyetlerini, gelir kaynaklarının durumunu ve faaliyet şekillerini tesbit hususunda vakfiyelerin boşluğunu doldurmaktan da ibâret değildir.

Onlar, vakıf tesislerin vakfiyelerde belirtilen idare şekillerinin ve fonksiyon özelliklerinin tatbikatta aldığı şekilleri rakamlarla dâilye ve bütün tafsilâtıyla ifade ve tesbit etmiş olma gibi büyük bir hususiyeti hâiz bulunmak itibarıyla, vâkıfın şartlarının aynen tatbik edildikleri ilk devirler için bile, vakfiyelere nazaran büyük bir üstünlük arz etmektedirler:

Gerçekten, vakfiyelerde umumiyetle yalnız dağıtılacak yemeğe, hastalara verilecek ilaçlara ve icab ettikçe yapılacak tâmirlere veya ilâve inşâta sarf edilecek paraların fasılları, âzami miktarları ve nisbetleri kaydedilmiş bulunmaktadır. Fakat, bu hizmetleri yerine getirmek için lüzumlu malzemenin muhtelif zaman ve piyasa imkânlarına göre, hangi fiatlarla nasıl temin edilebileceği ve çeşitleri rakamlarla ayrıntılı bir şekilde tesbit edilmemiştir.

Tetkik mevzuumuz Yıllık Muhasebe Bilânçoları'nda ise, vâkıfın tesbit etmiş olduğu hizmetli kadroları isim-

lendirilmiş olduğu gibi, yapılan masraflar da nevi, mikdar ve fiat itibarıyla ve rakam halinde teferruâtıyla belirtilmiş bulunmaktadır. Ayrıca, bu vesikalarda gelir kaynaklarının miktar ve tekküb tarzlarındaki yıllık dalgalanmaların ve tâmirât masraflarının seyrinin ve kullanılacak malzemenin nevi ve miktarları ile işçi ücretlerinin o devirdeki bareminin tesbit edilmiş olması da, bu cedvelleri yalnız vakıfların tarihî içta değil, fakat vakıf tesislerinin içta da bulunduğu cemiyetin sosyal ve İktisadî konjunktür durumunu tâyin için de emsalsiz bir tarihî vesika haline sokmuş bulunmaktadır.

Gerçekten, aynı vakıf tesislerine âit olmak üzere muntazam seriler teşkil edecek surette, ciddi ve tafsilâtlı bir şekilde tanzim edilmiş olan çok sayıda Senelik Muhasebe Bilânçoları'nın bulunup işlenmesi veya ayrı serilerle metodlu bir şekilde tetkik ve mukayese İktisadî ve İctimal tarih araştırmaları bakımından çok verimli bir iş olacaktır:

Bu gibi çalışmalar bizim için yalnız muhtelif vakıf tesislerinin yaptıkları hizmetlerin hacim ve ehemmiyetini (kapasitesini) zaman ve mekân şartları içinde rakamlarla tesbit ve mukayese ve dolayısıyla vakıflar hakkında umumî bir kıymet hükmü vermeğe yarınca objektif ve kantitatif ölçülerin tesbitini mümkün kılmıyacak, aynı zamanda bu serilere tekabül eden tarihî devirlerdeki fiat hareketleri'nin ve muhtelif İctimal zümrelerin geçim seviyelerinin tâyinine de imkân verecektir. Ancak bu suretle yazılabilecek olan bir fiat tarihî'nin ise, umumiyetle İktisadî tarih tetkikleri için hâiz olduğu ehemmiyet pek büyüktür.

2 — Tetkik Konusu Yıllık Muhasebe Bilânçoları ne için ve nasıl hazırlanıyordu?

Burada yeni bir örneğini verdiğimiz Yıllık Muhasebe Bilânçoları'nın İht-

zımı ile hazırlanma tarzları ve onları hazırlamakla vazifeli memurlar hakkında, âit oldukları vakfiyelerde, kâfi izahât mevcuttur.

Meselâ, Fâtih Sultan Mehmed'in İstanbul'da inşa ettirdiği camii ve imaret tesislerine ve Ayosafya evkafına âit olup, Vakıflar Umum Müdürlüğü tarafından neşredilmiş olan Türkçe Vakfiyeye' nazaran; bahis mevzuu vakıf tesislerinin "tevlîyet ve nezâret ve cemi umûr-ı vakf-ı şerîfe mübaşeret (s. 336)" evkafın usul ve şartlarını tebdil ve tağyir selâhiyeti, sağ kaldıkça vakfı yapan sultanın kendi re'ÿine tâbi kalacak, ölümlerinden sonra ise, bu vazifeler, sultanın yerine geçecek evlâdlarına âit bulunacaktır. Bu sıfatla vakfın gelirinin onda yarısını (mf-ı öş-i hâsıl), cihet-i tevlîyet olarak, sultanların hazinelerine teslim olunacaktır.

Bu suretle hakiki mütevellî'nin (mütevellî-i evvelin) zamanın padişahı olması lâzımgelmekle beraber, sultanın fiilen bu işlerle meşgul olmasına imkân bulunmadığından, kendilerine vekâleten ayrı birer nâzır ve mütevellî tayin edilmesi lâzımgelmiş ve bu nâzır ve mütevellîlerin emrine de birer kâtip verilmiştir.

Aynı vakfiyeye nazan, "ehl-i kalem" kimseler arasından seçilmesi lâzımgelen kâtipler, "ahvâl-i vakf-ı şerîfi ma'rifet-i nâzır ile, erbâb-ı sinâ'at mâbeyninde müte'âref olan tarîk-ı me-

lûf üzere zabt ve kütâbet eyleyüb" (s. 333) vakfın ayrıca "her senenin 'avâid-i ihracâtını müstakil bir defterde zabta himmet" ederek vakfın varidât ve masraflarının teferru'âtını tesbit ettiği senelik defterleri mühürleyip bir kese içine vaz ve keseyi nâzır'a teslim edecektir.

Mütevellînin türlü tasarrufları bu suretle hazırlanacak "defter-i vakf-ı şerîfde mazbut ve 'âmme-i ahvâl-ı vakf-ı şerîf Defter-i mu'teberi nâzır'a dâir ve manût" (s. 332) olacak ve bu defter "sandukça-i mütevellîde dâima mazbût ve umûr-ı vakf ol defter-i mu'tebere merbut kalacaktır" (s. 313)

Bu suretle hazırlanacak ve ayrıca mütevellînin de mühürü ile mühürlenecek olan defter, Divân-ı Sultanî'ye teslim edilerek, her sene "nâzır-ı vakf-ı şerîfin muhasebesi Divân-ı humayûn'da görülüb sıdli-u emâneti zâhır olur ise ibkaa-i mâ kân 'âlâ mâ kân ta'zim ve tevkîyr, hilâfın mütebeyyen olur ise ref' ve nasb-ı âhar ile zecr-ü tahkiyr-ü ta'zir" (s. 351) olunacaktır.

Büyük sultan ve vüzerâ vakıfları gibi zamanlarının mühim işletme ve idare müesseselerindeki defter tutma ve muhasebe usullerile teftiş ve murakebe yolları hakkında Bayazid II. nin Edirne'deki vakıf tesislerine âit vakfiyede³ de şu kayıtlar vardır:

Mütevellî, "kâtibe emr ide ki yevmî vekayi' bir defterde senevi defter-i âhârda icmâlen ve tafsilâen sebt etdirüb tâ ki âhır-ı senede mütevellî Mütevellî-i Evvele (padişaha) defterlerden hisab vire". Vakfın şartlarının yerine getirilüb getirilmediğini teftiş ve tahkik idüb mütevellîye haber vermekle vazifeli

1. Fâtih Mehmet II. vakfiyesi, Vakıflar Umum Müdürlüğü Neşriyatı, Ankara 1938. Türk Vakfiyeleri No. 1.

2. Diğer bir vesikaya göre, Sultan Beyazıt II. kendi hazinesine âit olması lâzımgelen bu hisseyi almakta, imâretde dağıtılan yemek miktarının artırılabilmesi için, vazgeçmiştir:

"Sultan Beyazıt Han'a matbah-ı 'âmire-i mezkûrede şerî-i vakıf üzerine pişen ta'am fukarâya kifayet eylemez, deyu 'arz ettiklerinde usf-ı 'öşr-i mahsul ki şerî-i hazret-i vakıf üzerine evlâd-ı kirâm ve eshâb-ı 'izâmdan taht-ı 'iznet ve serir-i haşmete kim cülûs ider ise onların hazine-i 'âmirelerine hakk-ı tevlîyet için teslim olmaşa gerek idi. Ol hisse dahi ta'ama halt olunub 'âmme-i fukarâya ve hademe-i imâret-i 'âmire ve câmi-i şerîf ve medâris-i münîf müstevfâ virile, deyu ferman itmîşler imiş" Süheyl Ünver, Fâtih aşhanesi Tevzînlâmâtı, İstanbul 1953. S. 3.

3. Teyyib Gökbilgin, XV ve XVI. asırlarda, Edirne ve Paşa Livası, Vakıflar, mülkler ve mukata'alar. Edebiyat Fakültesi neşriyatı, İstanbul 1952. Tıpkı bası s. 61.

Süleymaniye camii ve imareti vakfiyesinde de şu kayıtlar mevcuttur: "Ve cümle evkafın hasıl ve harcı her yıl Divân-ı 'Alî'de paşalar ve kadıaskerler ve defterdârlar kütüphanelerile ve ma'rifetleriyle görüle ve Sultan'ın arz oluna". Vakıflar Umum Müdürlüğü neşriyatı, 1962 Ankara s. 163.

olan nâzır dahi, "Cemî' muhasebât ve vekayî'e yevmî ve şehri ve senevî ve kalîl ve kesîr, her ne ki ola kemâ yembagi vukufu olub mütevellî-i sâni ve kâtibin defterleri biği (gibi) bunun dahî defterleri olup, her muhasebe bunun ma'rifetiyle ola."

Ayrıca "şöyle şart itdi: evkaf-ı mez-bürede kavanîn-i defter'de mâhir ve efanîn-i muhasebâta kaadir bir kâtib nasb oluna. Cümle müstegallât ve 'âm-me-i icârât ve mukata'ât yıl evvelinden âhırına varınca cemî' vekaayî' yevmî ve şehri ve senevî her ne ki ola, nıkır ve kıtmîr rûznâme'de mufassal kayd ede ve bir defterde dahî müfredâtı ve cümle mâ hüve 'aleyh tafsilen yazub şöyle ki yıl âhırında hisab görülicek her neden su'âl oluna 'alâ mâ vaka'a 'aleyh cevâba kaadir ola". (s. 63)

Burada yeni bir örneğini neşrettiğimiz yıllık Muhasebe Bilânçosu, bu vakfiyelerde bahis mevzuu edilen şekliyle, yıl sonunda tanzim ve Divân-ı Humâyunca tetkik ve tasvip edilerek resmen katıyyet kazanmış olan hesaplar'a aittir.

3 — Neşre âit açıklamalar.

Bahis mevzuu Yıllık Muhasebe Bilânçoları'nın mâhiyet ve kıymetleri hakkında bir fikir verebilmek için, onlardan bazı örnekleri neşre hazırlamış bulunuyoruz. Bu örneklerin hususiyeti, İstanbul, Bursa ve Edirne gibi büyük merkezlerde bu gibi vakıf tesislerinin en tipik ve büyüklerine âit nûmuneler olmasıdır.

Bu nevi orijinal arşiv vesikalarının ilmi kıymetlerinden bir şey kaybetmeden neşredilmiş olmaları için, bu neşrin aynen ve tam olarak yapılmış olması şarttır. Onların bazı kısımlarının atılması suretiyle neşirleri bu cedvellerin Yıllık Muhasebe Bilânçosu olarak ve âit oldukları idare veya işletmelerin muhasebe ve defter-tutma usulleri hakkında bir fikir vermeğe yarıyacak

örnekler olmak bakımından hâiz buldukları sistem ve mânâ kıymetlerini kaybettirmektedir.

Bu sebeple biz burada bahis mevzuu vesikaların aynen ve birer bütün olarak neşri işinin ortaya koyduğu türlü müşküleri yenmeğe ve onların aslı şekillerinden ve muhtevâlarından büyük bir fedakârlık yapmadan, metni aynen ve tam olarak vermeğe çalıştık.

Ayrıca, yine bir hayli emek sarfı suretiyle,⁴ bu nevi cedvellerdeki muhasebe sistemi'ni meydana koyacak şekilde, onların şemalarını tebâruz ettirecek bir usul de tesis ve tâkip ettik:

Gerçekten, neşrettiğimiz Muhasebe Bilânçoları'nın anlaşılabilir bir hale sokulabilmesi için, onların aslı şekillerindeki tertip tarzlarını biraz değıştirerek, zihnimizin bugünkü i'tiyâd ve anlayış şemalarına uygun bir tarzda, rakamları (cedvel tekniğine göre) alt-alta istif etmek lâzımgelmiştir. Aksi takdirde, bu vesikaları tetkik edecek olanların, aslı şeklin (pek alışık olmadıkları) tertip tarzı içinde, rakamların hakıyki yerini ve manâsını kavramakta zorluk çekmesi muhakkaktı. Bizim hususi bir dikkat ve itinâ ile tertipliyebildiğimiz tarzda ise; rakamlar, cedvellerin umumî şeması içinde kolaylıkla yerlerini bulmakta, kontrol edilip manâlandırılabilirler.

Bu neşirde, ayrıca mevzuun müte-hassısı olmıyan okuyucular düşünülerek, lisan hususiyetleri ile bazı lûğat ve ıstılahların kolay anlaşılabilir bir hâle sokulması için, bir çok yerlerde aslı şekiller Arap harfleriyle (taban notları hâlinde) gösterilmiş, fakat kelimelerin ıstılah manâları notlar içinde ayrıca tahlil ve izah edilmemiştir.

Bundan başka, maksadımız İmâret Siteleri hâlinde teşkilâtlanmış olan bir kısım büyük sultan veya vezir vakıfla-

⁴ Bu hususta kıymetli çalışma arkadaşım Enver Meriçli'nin yardımları çok faydalı olmuştur.

ına âit Yıllık Muhasebe Cedvelleri gibi, iktisadî ve içtimai tarih tetkikleri için ehemmiyeti büyük bir kısım arşiv vesikalarının mevcudiyeti ve mahiyeti hakkında dikkati çekecek bazı örnekler vermek olduğundan, bu gibi İmaret Sitelerine dâhil tesislerden her birine âit türlü meselelerin tahlillerine bu yazıda yer verilmemiştir.

4 — Bilançonun tahlili

Süleymaniye cami ve imareti vakıf tesislerinin burada aynen ve tam olarak neşrettiğimiz Yıllık Muhasebe Bilançosu, İstanbul'da Başbakanlık Arşiv Umum Müdürlüğünde, Mallyeden devredilmiş belgeler arasında, 1954 numara da kayıtlı bir defterden (yp. 1-18) alınmış olup, 1585 yılı Mart ayı başından (9 Ra. 993) 1586 Şubatı sonuna (19 Ra. 994) kadar tam bir güneş-yılı devresine âit bulunmaktadır.

Benzeri diğer bilançolarda olduğu gibi, burada neşrettiğimiz bilanço da biri "kasa", diğeri "kiler" hesaplarına âit olmak üzere, müstakil iki kısımdan teşekkül etmektedir.

Bir nevi "kasa hesabı" mahiyetinde telekki ettiğimiz birinci kısım, I) Gelirler (Asl-ı mal); II) Masraflar (Vuzı'a min zâlike) ve III) Bakıyyeler.. fasıllarından teşekkül etmiş bulunmaktadır.

..

Bilançonun bahis konusu "kasa hesabı" bölümünün "gelirler" faslında 1585/1586 Malî yılı için 9 039 602 akçe kaydedilmiştir ve bu paranın içinde:

A) "yedek" nâmı altında geçen seneden devredilmiş olan 3 341 733;

B) Eski yılların hesaplarından "bakayâ" olarak tahsil edilen 420 110;

C) Ve malî-yıl zarfında vakıf idaresinin muhtelif kaynaklardan elde etmiş bulunduğu 5 277 759 akçe mevcuttur.

Eski senelerden devredilmiş olan hesapları şimdilik bir kenara bırakıp vakfın asıl yıllık gelirini teşkil eden ve bilançoda "ani'l-mahsulât" nâmı altında gösterilmiş olan 5 277 759 akçelik gelirin kaynaklarını tetkik edecek olursak, onları da aşağıdaki şekilde sıralanmış bulmaktayız:

CEDVEL No. 1

	Akçe olarak gelir	% nisbeti
I) Mukata'a'lar	4 286 300	81,2
II) Hamam, dükkân gibi, binaların aylık kiraları ('an mahsûl-i müşahare)	126 872	2,4
III) "Müteferrik" gelirler	145 498	2,8
IV) Devir esnasında kiracılardan alınan "icare-i mu'accele"ler	222 408	4,2
V) Vakfa âit re'âyânın cizye'leri	453 194	8,6
VI) Bazı satışların hasılı (el-mebî'ât)	43 487	0,8
	5 277 759	100,0

Bilançomuzun bir şemasını yukarıya çıkardığımız "gelirler" faslının muhtelif bölümleri hakkında aşağıdaki açıklamaları kısaca yapmak yerinde olacaktır:

İ. Yukardaki cedvelde görüldüğü veçhile; Süleymaniye Cami ve İmaretine dâhil vakıf tesislerin 1585/1586 yılına âit gelirinin % 81,2 si gibi büyük bir kısmı "mukata'a" lardan gelmektedir.

Mukata'aları, memleketin muhtelif bölgelerinde vakfa tahsis edilmiş olan köy ve kasabaların çeşitli gelirlerinin

tahsili işinin vakıf idaresi tarafından mültezımlere müzâyede ile satışı neticesi meydana çıkan vergi - bölgeleri ve ya birtımleri olarak tarif etmek mümkündür. Bu makata'alar bilânçomuzda 14 gurup halinde tesbit edilmiş ve bu iltizam guruplarından her birinin mültezimi ile, ödenen taksitin iltizam mukavelesinin hangi yılına âit bulunduğu kayd ve aradan geçen zaman zarfında sahip değiştirilmiş ise, bölge eski mültezimin uhdesinde iken ödenmekte olan senelik "mukata'a bedeli" ne nazaran, mukata'a'nın yeni bir mültezime devri suretiyle, elde edilen artış miktarı da ayrıca tesbit edilmiş bulunmaktadır (Bak. bu bölümde 6 ve 14 numaralı ci-bayet bölgeleri.)

Mukata'alar bölümü ile dikkati çeken mühim bir cihet, Süleymaniye vakıf tesislerine tahsis edilen gelirlerin pek büyük bir kısmının şehirlerdeki hamam, dükkân, oda.. gibi gayr-i menkullerin kiralardan ziyade, köylerde ziraatle meşgul kalabalık bir re'ayâ zümresinin devlete ödemekle mükellef bulunduğu vergilerden teşekkül etmiş bulunmasıdır.

Gerçekten, cedvelin V. numarasındaki cizye vergisini de aynı mahiyette mütalaa edecek olursak, vakfın gelirinin % 81,2 sinin benzeri zirai vergiler olduğu meydana çıkmaktadır. Halbu ki, diğer imaretlere ait bilânçolara göre⁵, 1489 - 1491 tarihleri arasında; İstanbul'daki Fatih imareti gelirinin % 17'si, Ayasofya Vakıflarının % 100'ü; Edirne'deki Bayezid I. İmareti gelirlerinin % 22'si, Bayezid II. imaretinin % 27,6 sı, Murad II. imaretinin % 12'si ve Dârülhadsnin % 61'i, Eski Cami'in gelirinin ise % 100'ü vakıf adına şehirlerde inşa edilmiş olan han, hamam, dükkân.. gibi binaların aylık kiralardan gelmekte idi.

5. Ö. Barkan, İmaret Sitelerinin kuruluş ve işleyiş tarzına âit araştırmalar, İktisat Fakültesi Mecmuası, cilt XXIII, sayı: 1-2. İstanbul 1963. s. 253. Tablo No. 1.

Gerçekten, Süleymaniye Cami ve tesislerine âit vakfiyede⁶ de gödüleceği üzere (s. 6-7); bu vakfa, hemen hepsi Rumeli'den olmak üzere, 217 kadar köy ve 30 mezre'a vakf edilmiş bulunmakta idi. Bu vakfiyenin mahkeme-de tescili tarihini (nâşirle birlikte) 964 yılı Recep ayının yedinci günü (6. V. 1557) olarak kabul edersek (s. 3, not 1), otuz sene kadar sonra tertiplenmiş olduğu anlaşılan bilânçomuzun âit bulunduğu 993/994 (1585/1586) yıllarında da durumun aynı olması lâzımgelir. Mehmed III (982-1003) devrinde yapıldığı için bilânçomuzla aynı senelere rastladığı kabul edilebilecek olan bir "tahrir"e âit neticeleri tesbit eden diğer bir vakıf defterinde⁷ de, bu köylerin bölgeler arasında dağılışı vakfiyeye nazaran bazı farklar arz etmekle beraber, 219 köy ve 5 kasabanın vakfa âit vergi ve reayaları kayıtlı bulunmaktadır:

Bu kayıtlara göre, köylerden 75 i ve 2 kasaba Gelibolu sancağına; 3 kasaba ile 124 köy, Paşaeli livası kazalarından Filibe, Drama, Kavala, Yenice-i karasu ve Samakov.. bölgelerine; 6 köy Çirmen ve 13 köy de Vize sancaklarına âit olup ve yalnız bir köy Anadolu'da Kütahya livasında bulunmakta idi.

Bu köy ve kasabalarda ise, defterin yazıldığı tarihte 6 896'sı Müslüman ve 13 192'si Hıristiyan olmak üzere, cem'an 20 088 (evli veya bekâr) vergi mükellefi yetişkin erkek nüfus yaşıyor ve bunlardan 541 574 akçesi "cizye" vergisinden ve 3 406 193 akçesi diğer zirai gelirlerden olmak üzere, toplanabilecek vergi yekûnu 3 947 767 akçe olarak tahmin edilmiş bulunuyordu⁸.

6. Süleymaniye Vakfiyesi, K. E. Kürkçioğlu neşri, Vakıflar Umum Müdürlüğü neşriyatı, Ankara 1962.

7. Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü Eski Kayıtlar Arşivi. No. 2318.

8. Yine aynı devirde Kanunî Sultan Süleyman tarafından İstanbul'da inşa ettirilmiş olan Kâğıthane su-yollarının bakım ve tünir masraflarına karşılık olmak üzere Bulgaristan'ın Aydos kazasından vakfedilmiş olan, 466 vergi mükellefi erkek nüfusunun yaşadığı 11 köy ve bu köylerin 93 001 akçelik senelik geliri bu hesaptan hariç idi.

Bilançomuzdan çıkarılıp yukardaki cedvele kaydedilmiş olan rakamlara göre, 1585/1586 malî yılı içinde, I) mukata'ılardan ve V) cizyeden elde edilmiş olan (4 286 300 + 453 194 =) 4 739 494 akçelik gelir ise, biraz evvel tetkik konumuz olan "tahrir" i yapanların tahminlerinin o yıl % 20,5 fazlasıyla tahakkuk etmiş bulunduğunu göstermektedir.

Bilançomuzda "mukata'a"lar yoluyla elde edilmiş olan gelirlere âit kayıtların tetkikinden çıkan diğer mühim bir netice de; bu devirde diğer vakıflara da sirayet etmiş olduğunu daha evvel de tesbit etmiş olduğumuz umumî bir temâyüle uygun olarak⁹, Süleymaniye Cami ve imaretine ait vakıf köyler gelirlerinin de, emniyetli memurlar (eminler) eliyle doğrudan doğruya vakıf idaresi nâm ve hesabına cibayet ettirilecek yerde, açık arttırma usulü ile mültezimlere satılmakta olmasıdır.

Bahis mevzuu temâyülü izah için, devre hâkim ehemmiyetli fiyat hareketlerine rağmen nevi ve miktarları kolayca değiştirilemeyecek bir şekilde kanunlarla dondurulmuş olan geleneksel ziraî vergilerin randmanlarını arttırmak, kolayca ve emniyetle tahsillerini garanti etmek için bu usulün daha elverişli olduğunun tecrübe ile sâbit olmuş bulunması bir sebep olarak hatıra gelebilir. Gerçekten, sırrını yalnız mültezimlerin tanıdığı ve pervasızca kullanabildiği usullerle mevcut nizamların dışına çıkıp reayâdan fazla vergi toplamak imkânlarının bulunması dolayısıyl; bazı hâllerde "mukata'a" bedellerinin müzâyedelerle ehemmiyetli bir şekilde arttırılmış olduğu görülmektedir. Bu sebeple, muhtelif dereceden çeşitli mültezim guruplarının ve askerî zümre mensuplarının elinde her sâhada devlet gelirini toplama işini iltizama alacak

büyük sermayelerin birikmesi ve geniş ölçüde teşkilâtlanması olayının bu devirlerde lüzumunu arttırmış bulunduğunu söylemek mümkündür.

II. Bilançonun "Gelirler" bölümünün "an mahsûl-i müşahare" faslında (s. 127) vakfa âit hamam, başhane, dükkân ve oda.. gibi binaların aylık kiralari olarak 126 872 akçe kaydedilmiştir. Bu kayıtlara göre, vakfın elinde, hepsi de İstanbul'da olmak üzere, 150 dükkân ile 70 oda mevcut bulunmaktadır.

III. müteferrik gelirler bölümünde ise, 29 290 akçesi Langa bostanlarının kiralarmndan; 82 151 akçesi (s. 128) Zihne ve Drama kasabalarında mevcut 1703 parça bağın rûsûmundan (bk. metinde no. 7); 1 100 akçesi türbe ve cami avlularında yetiştirilen çiçek ve meyvelerin satışı mahsûlünden (no. 5); 16 987 akçesi İmâretin Dârüşşifasında ölen kimsesizlerin Beytül'l-mâle kalan eşyalarının satışından ve nihayet 23 akçesi de cami ve imaretteki vazifelilerin devamını kontrol eden "noktacı"nın kestirdiği cezalardan olmak üzere cem'an 145 498 akçe mevcuttur.

IV. Bilançonun gelirler bölümünün IV. faslı (s. 129-131) "icâre-i mu'accele" ler başlığını taşımaktadır. Bu tâbir, bu devirde çifte-kiralı (icareteynli) olarak kiralanmakta olan vakıf dükkân, oda ve bostan.. gibi gayr-ı menkullerin (mutasarrıflarının ölümü veyahut gayr-ı menkuli terki neticesi) yeni bir kiracıya devri esnasında bir nevi "hava parası" mâhiyetinde tahsil edilmekte olan "peşin kira" mukabili olarak kullanılmaktadır. Bu suretle oldukça mühim bir para ödeyerek gayr-i menkulü tasarrufuna geçirmiş bulunan yeni kiracının bundan sonra ödeyeceği aylıklar (Bk. II. fasıl. (s. 127) ise, aylık taksitler halinde ödenecek olan "te'cilli" kiralalar (icare-i müecceler) ismini almakta idi¹⁰.

9. Ö. Barkan, Edirne ve civarındaki bazı imaret tesislerinin Yıllık Muhasebe Bilançoları, Belgeler Dergisi c. I. sayı 2. Türk Tarih Kurumu yayınları, Ankara 1965. s. 254.

10. Mîrî arâzi rejiminde toprağın tasarrufu için peşin olarak ödenen "tapu resmî" de İslâmî Hukuk anlayışı ve lisanı ile bir "icare-i mu'accele" olup, her

"çifte-kirali" vakıf dükkânlarının mutasarrıflarının bir müddet sonra kiracılık haklarını evvelâ erkek, sonra da kız çocuklarına nakledebileceklerine göre¹¹, peşinen ödedikleri "icare-i mu'accele" ile gayri menkulü âdetâ "yaşadıkları müddet için (ve hatta bilâhare mirasçılarına da geçirebilecek şekilde) satın almış buldukları ve bu suretle yapılan satışların, gayri menkul ile alâkasını temamiyle kesmemiş olan vakıf idarelerine, aylık kiralardan başka, sık-sık vukubulacak münhallar dolayısıyla, satış bedellerini defalarla tahsil edebilmek imkânını sağladıkları anlaşılmaktadır¹².

Bilânçomuzun bahis konusu faslının tetkiki, bize "icare-i mu'accele" gelirlerinin bu devirdeki miktar ve nisbetleri hakkında bir fikir edinmemize müsâit neticeler de vermektedir:

Gerçekten, bu maksatla yapılan ufak bir araştırmamıza göre, II. bölümde s. 126) aylık-kira (müşahere) gelirleri kayıtlı 150 vakıf dükkân ile 70 odadan 35 ve Langa bostanlarından 18 kadarı, bilânçomuzun âit olduğu yıl içinde türlü sebeplerle kiracısız kalarak, yeniden icra-i mu'acceleleri alınmak suretiyle başka bir mutasarrıfa devr edilmişlerdir ki (bu derecede yüksek bir devir nisbeti pek te normal bir tempo sayılamamakla beraber(bu gibi gelirlerin (sıkı bir idare rejimi ve kontrol ile) müeccel icareler gelirin nazaran daima oldukça yüksek bir seviyede tutulabileceği anlaşılmaktadır.

İcare-i mu'accele ile aylık kiralalar (müeccel icareler) arasındaki nisbet de

seneye mahsusden bir hisse şeklinde "öçür" nâmı altında ödenecek vergiler ise toprağın te'cilli" icaresi" (kirası) telakki edilmektedir.

11. Ö. Barkan, Edirne Askerî Kasâmi'ne âit Tereke Defterleri. Türk Tarih Kurumu yayınlarından Belge-ler Dergisi, cilt III, s. 56-57, 1968 Ankara.

12. Bazı yazarlar Türkiye'de "icareteyuli" vakıflarının ihdâsını son devirlerde vakıf binalarına harap olması ile ortaya çıkmış olan zaruretle izah etmektedirler. Burada tekkik ettiğimiz belge ise, gerek tarihi ve gerekse âit olduğu vakıf tesisin zenginliği bakımından, bu usulün kaynaklarının daha başka sahalarda aranması lâzım geldiğini göstermektedir.

ayrıca alâka çekicidir. Meselâ, bahis konusu yıl içinde tahsil edilmiş olan "peşin-kira" ların mahsulü, 35 vakıf dükkândan 72 808 (IV/A.) ve 17 bostandan 146 600 (IV/B) olmak üzere, cem'an 222 408 akçeyi bulduğu halde; aynı sene içinde tahsil edilmiş olan bütün aylık-kiralaların yekûnu, (62 112 akçesi dükkân ve odalardan ve 29 290'ı Langa bostanlarından olmak üzere) 91 406 yı geçmemiştir. Bu hesaba göre, yalnız 35 dükkân ve oda ile 18 bostanın bir senelik icare-i mu'acceleleri, vakfın bütün dükkân, oda ve bostanlarının aylık-kiralardan 2,5 defa kadar daha fazladır.

Netekim, bu faslın 2, 3 ve 16 numaralı kayıtlarının tetkikinden de anlaşılacağı üzere, Odabaşı Mehmed'in on yıldanberi fuzulî olarak işgal ettiği anlaşılan bir dükkân için kendisine, aylık-kira bedeli olarak 15'er akçe hesabıyla, on yıl için 1 800 akçelik bir tazminat ödetilmiştir. Bu hesaba göre bir dükkânın senelik kirası 180 akçe olması lâzımgelir. Halbuki aynı şahsı yeniden kirala-dığı 6 dükkân için 2 000 akçe (yani her dükkân için 333 akçe) "icare-i mu'accele" ödemiştir. Bu hesaba göre de, bahis konusu dükkânların hep aynı kıymette oldukları farzedilmek şartıyla, bir dükkânın icare-i mu'acceleleri, aynı dükkânın iki senelik aylık kiralaları (müeccel icareleri) mecmuuna yaklaşık bir nisbe ulaşmaktadır.

Bilânçomuzun gelirler faslının "icare-i mu'accele"lere âit bulunan IV. bölümündeki kayıtlarda dikkati çeken diğer bir nokta da, bir çok dükkânların kadın kişilerin tasarrufu altında bulunmakta olmasıdır (Bk. metinde no. 4, 20, 22, 26, 27, 34).

V. "Gelirler" faslının V. bölümü (s. 132) evkafa âit köy ve kasabalarda oturan reayanın ergin erkeklerinden alınan "cizye" vergilerine âittir. Bu bölümdeki hesablara göre, 1585/1586 malî yılı içinde 9 290 evli hıristiyan erkekden (hane başına ortalama 46,7 den) cem'an 433 341 akçe toplanmıştır. Ayrıca, 69

dul kadından (biveden) (ölen kocalarından kalan ziraf düzeninin fi'ili olarak idarecisi durumunda olduklarından) 16'şar akçeden 1 318 akçe; 56 toprak mülk (baştine) sahibinden ortalama (52,3'er akçeden) 2 825 akçe ve cizye vergisine o sene yeni kaybedilmiş olan (nev-yäfte) 118 kişiden (ortalama 53,5 akçeden) 6 302 akçe ve ayrıca, "bive"lerle "baştaine"ler hariç,, her haneden birer akçe "resim-i hane" olmak üzere, cem'an 453 194 akçe tahsil edilmiştir.

Yukarıda bahis konusu ettiğimiz bir "tahrir" defterine göre de Murad III. devrinde (983-1003). Süleymaniye vakıflarına âit köy ve kasabalarda evli ve bekâr karışık olarak kayıtlı bulunan 20 088 kişiden 13 192'si hıristiyan idi ve bunlardan tahsil edilecek "cizye" vergisinin hâsılı 541 574 akçe olarak hesap edilmişti. Bu miktar, vakıf arazisinin yekûnu 3 947 767 akçe tahmîn edilmiş olan umumî gelirinin % 11,2'sini teşkil etmekte idi.

VI. Gelirler faslının VI. bölümü (s. 132) "el-meb'at" nâmı altında vakıf idaresi tarafından bozuk ve işe yaramaz addedilerek veya diğer bir sebeple satılmış olan bazı zehire ve eşyanın bedelleri kaydedilmiştir. Bunlar arasında kilesinin alış fiyatı o sene için ortalama 23,38 olduğu halde, bir uncunya kilesi 25 akçeden devir edilen, 1 200 kile buğdayın satış bedeli olan 30 000 akçe ile (no. 9), okkası 119,61 akçeden satın alınmış olduğu halde 14'a satılmış olan 40 okka karabiberin satışından hâsıl olan 5 600 akçe (no. 8); kantarı ortalama 401,10 akçeye alındığı halde 440'e satılan 2,18 kantar balın tutarı 1 222 akçe (no.12) ve umûmiyetle kilesi 33 akçe üzerinden satın alınmakta olan 40 kile piriç'in kilesi 35'er akçe hesabıyla imaret kilerinden Dârüşşifa'ya devredilmesi ile hâsıl olan 1 400 akçe (no. 4) dikkati çekmektedir.

••

Bilançomuzun 2 724 536 akçe hesaplanmış olan masraflar (vuzi'a min

zâlike) faslı: A) Cami ve imarete âit tesislerde vazifeli bulunanların maaşları (s. 133-138) ve B) masraflar (el-ih-racât) (s. 139-147) bölümlerini ihtivâ etmek üzere şu şekli almaktadır:

		%
A) Maaşlar :	1 237 546	54,5
B) Masraflar:	1 486 990	45,5
	%	
I) Kiler için	971 378	65,3
II) Diğer	515 612	34,7
	Toplam	2 724 536 100

A) Maaşlılara âit tahsisler bölümünde 936 kişilik bir personel kadrosunun, sene içinde 1 237 546 akçeyi ve yıllık masraflar içinde % 45,5 bulan, ödenekleri ayrı guruplar halinde gösterilmiştir. Bütün bir seneyi doldurmadan vazifeden ayrılmış olanların ay ve gün hesabına göre ödenmiş olan istihkakları da bu yekûnun içinde olarak "el-müşahere" nâmı altında ayrıca belirtilmiştir.

Vazifeliler cedvelinin başında birinci numara olarak "müderrişlere tâbi cemaatler" kaydedilmiştir. Başdan beş medresenin 21'er kişilik kadro mevcurları, vakfiyede verilen izahlara da uygun olarak (Bk. s. 8), 1 müderriş ile 1 müzakereci (mu'id) ve "hücrelerde sâkin 15 öğrenci, 1 kapıcı, 1 hademe (ferraş), 1 helâ temizleyicisi ve 1 kandırci olmak üzere cem'an 21 kişiden ibarettir. Bu kadrolarda, vakfiyeye göre, müderrişlerin günlük ücreti medreselerden birinde 50, diğeri üçünde 60; müzakerecilerin 5, öğrencilerle diğer hizmetlilerin 2'şer akçe olması lâzımgelir. Gerçekden, bilançomuzda da gündelikleri yekûnu 103'er akçe olarak hesaplanmış olan dört medrese için bu hesap doğrudur. Fakat, vakfiyede müderrişinin yevmiyesi 50 akçe olarak tesbit edilen ve Dârülhadîs olması lâzımgelen "medrese-i evvel" in görevlilerinin yevmiyelerinin yekûnunun 93 yerine bilançomuzda 253 akçe olarak hesap edilmiş bulunmasını izah etmek güçtür. Çünkü, kadro-mevcutunda bir değişiklik yapıl-

madığına ve şüpheyi dâvet eden "253" rakamının, bahis konusu medrese mensuplarının 12 aylık (360 günlük) yevmiyeleri tutarının hesaplanmasında aynen bir daha kullanılarak 91 080 rakamının tesbit edilmiş bulunmasına göre; diğer medreseler personel'inden farklı olarak bu medrese mensuplarının yevmiyelerine zamanla bazı zamlar yapılmış olması lâzımgelir. Bu zamların daha ziyade şöhretli bir ilim adamının medreseye kazanılması için ihtiyar edilmiş olabileceği akla uygun bulunduğundan, Dârülhadıs Müderrisinin vakfiyede tesbit edilmiş olan 50 (Sultan Süleyman Hanı) akçelik yevmiyesine 160 akçe daha zam edilerek (belki de yeni para râyicine uydurmak için) 210 akçeye çıkarılmış olduğunu kabul etmek zarûre-i hâsıl olmaktadır. (s. 133))

Dürüşşifa'dan ayrı bir kadroya sahip olduğu anlaşılan tıp medresesinin vakfiyeye de uygun düşen 11 kişilik kadrosu; 20 akçe yevmiyeli bir müderris ile, 2'şer akçe yevmiyeli 8 **dânîşmend**, bir kapıcı ve bir hademedden ibarettir. Yüksek öğrenime hazırlık devresinde bulunan **sûhte**'lerin müderrisi ise, 15 akçe yevmiye almaktadır.

Görevliler cedvelinin 2'inci bölümü ise (s. 134), câmiye âit görevli kadrolarını ihtiva etmektedir. Bunlar arasında benzeri tesislerin imam, hatip, müezzin, kayyum... gibi asıl personeli yanında günün her saatinde camide Kur'an okumak, tesbih çekmek.. gibi çeşitli ibadet şekilleriyle meşgul kalabalık bir görevli zümresinin mevcudiyeti dikkati çekmektedir :

Sabah, öğle ve ikinci postaları mevcudu 125'i bulan (vakfiyede 120), Kur'andan cüz'ler okuyanları (cüz-hânları); Kur'anın En'am sûresini okumakla görevli (6'sı "atiyk" ve 43'ü "cedîd") "En'amhânları"; "salavatt" "mü-sobbih", "devirhân" ve "musallî" unvanını taşıyan diğer duâcılarla güzel sesli 24 müezzinin ve benzeri görevlilerin mâbedi nasıl ruhanî bir hava içinde de-

vamlı olarak şenlendirdikleri tasavvur edilebilmektedir.

"3" numaralı bölümde (s. 134) Sultan Süleyman'ın."4" numaralı bölümde zevcesi Hurrem Sultan'ın türbelerinde kayıtlı vazifeliler ise; gerek adedleri ve gerekse tertipleri bakımından, ayrıca dikkati çekicidirler:

Bu türbelerin her birinde 31 veya 32 kişilik "eczâhâr" postaları sabah, öğle ve ikinci vakitlerinde Kur'andan "cüz"ler okumakla meşguldürler. Ayrıca her türbe için **buhurcı**, **noktacı**, saka ve cüz'leri okuyuculara dağıtıp toplayan ve muhafaza edenler şeklinde türlü nâmlar altında ayrıca 6-7 vazifelî bulunduğu gibi; vakfiyede göremediğimiz halde, Sultanın türbesinin 40 ve Hurrem Sultan'ın türbesinin 36 bekçisinin bilânçomuzda kayıtlı bulunması da dikkati çekmektedir. Bu suretle, bilânçomuzun Sultanın türbesi bölümünde 141 ve Hurrem Sultan'ın türbesinde 136 görevli kaydedilmiş bulunmaktadır.

Görevli kadrolarının "5" inci bölümü (s.134), imaretin türlü işlerinde çalışan 64 kişiye âit bulunmaktadır. Aşçı, ekmekçi ve bulaşıkçılar ile pirinç ve buğday ayıklayanlar, yemek kâselerini dağıdanlar, et ve ekmek tevziâtına nezaret edenler de bunlar arasındadır.

Cami, türbe ve imaretteki görevlilerden sonra 6'ıncı bölümde; Dârüşşifa'daki 40, Cihangir cami'indeki 19, Kara Bali Cami'inde 4 kişi ile Edirne'de Büklüce Zâviyesi şeyhine ve 11 vakıf tamircisine âit olmak üzere müteferrik vazifelî kadrolarının ve İstanbul'da Hâkîm Efendi Zâviyesinin dervişlerinin yiyecek ve elbise masrafları ve zaviye mescidinin senede 50 160 akçe tutan tahsilâtları mevcuttur.

Görevliler (A: el-vezâif) faslının 7'inci bölümü (s. 136) evkaf **mütemed**'lerine, 8'inci bölümü ise (s. 136) **Câbi** ve **kâtib**lerin isimli kadrolarına tahsis edilmiştir. Mütemedlerin sayısı, piyade ve süvari olmak üzere 11, Câbilerininki

ise 47 dir. Vakıf idaresinin gelirinin mühim bir kısmının cibâyeti işini, yukarıda kayd ettiğimiz gibi, mültezimlere devretmiş olmasına rağmen, bu derecede kalabalık bir mütemed ve câbî kadrosunun mevcut bulunuşu dikkati çekmektedir. Aynı faslın 9'uncu bölümünde ise (s. 138) kâğıthane su-yollarında hizmetli bulunanlara âit 42 kişilik kadrolar kaydedilmiştir.

..

Bilançomuzun mecmuu 2 724 536 akçe tutan giderler (II. Vuzi'a min zâlike) faslının (senelik tutarı 1 237 546 akçe ile % 45,5 ini teşkil eden) maaşlar bölümünden sonra en önemli kısmı, 971 378 akçe ile 1 486 990 akçelik umumî masraflar yekûnunun % 65,3 ünü teşkil eden imaret kileri için yapılan türlü erzak mübayaalarına mahsus I. bölümüdür (s. 139) (Aşağıdaki "2" numaralı cedvelin birinci kısmı da bölümdeki bilgilere dayanılarak tesbip edilmiştir.) Geriye kalan 515 612 akçe (% 34,7 ise, II) müftefferik diğer masraflara aittir. Bunlar arasında da, bazı dini günlerde icra edilen merasimler sırasında verilen ziyafetlerle, Dârüşşifanın, cami ve türbelerin, Hac'ca gidecek olanların ve mektebin bazı masrafları vardır.

Yukarıdaki açıklamalardan anlaşılıyor ki, imaretin kasa hesapları'na göre sene içinde vakıf idaresinin emrine girmiş bulunan 9 039 602 akçeden 2 724 536 akçesi harcanmış ve geriye kalan 6 315 066 akçenin hesapları "bakiyeler" bölümüne aktarılmıştır.

Bununla beraber bu paranın hepsini tam mânasiyle "bakiyye" saymak ta doğru olmayacaktır. Çünkü "Bakiyye" bölümünde kayıtlı bulunan paranın mühim bir kısmı (2 059 001 akçesi) bu bölümde mevcut kayıtlara göre, sene içinde henüz tahsil edilemeyip mültezimlerin uhtesinde kalmış olan alacaklardır. Dolayısıyla "kasa"ya gerçekten girmiş olan paranın hakiki mevcudu 4 254 765 akçeden ibarettir.

Bu paradan da 935 164 akçe biraz aşağıda izah edeceğimiz vechile, "gelir fazlalarından yeyen" (zevâid-hor) lara sene içinde maaş olarak ödenmiştir. Ayrıca 239 822 akçe de padişah hazinesine teslim edilmiştir¹³. Bu sebeble, hakiki kasa mevcudu olarak (yukarıda tesbit edilmiş olan 4 275 765 akçeden bu son iki kalem harcamaların yekûnu olan 1 174 986 akçeyi de çıkaracak

13. "Teslim be-Hazine-i 'Âmir'e" nânı altında padişah hazinesine teslim edilmiş olan bu paranın ne için ödendiği de malûmumuz değildir. Bu hususta, Hazinesinin paraya ihtiyacı olduğu hallerde, büyük Sultan ve vüzarâ vakıflarının gelir fazlalarından bir kısmına el-konulmuş olabileceği hatıra gelebilir. Fakat, aşağıdaki kayıttan anlaşıldığı vechile, vakıf idarelerinden padişah hazinesine yapılan para devirlerinin daha esaslı ve hukukî bazı sebepleri de bulunabilir. Vakfiyede de kayıt edildiği gibi (s. 71) hududları belli köyler, vakıfnâmede zikr edilmiş olsun veya olmasın (mesjid, yol, mezarlık, ve gayrin emlakî gibi şer'an vakfı caiz olmayanlar dışında) her türlü hukukîyle imarete vakıf edilmişlerdir. Fakat, burada nezrettiğimiz bilançonun bulunduğu defterin 50'inci yaprağında (imarete âit gelir hesapları arasında) mevcut bir kayıttan anladığımız göre, vakfı caiz olmayan gelir kaynakları arasında "rûsûm-ı örfiyye" de zikir edilmekte ve bu sebeple bu gibi rûsûmun yine vakıf idaresi tarafından tahsil edilmekle beraber, vakıf için sarf edilmeyip mütevellî tarafından her sene Hazineye devr edilmesi lâzım geleceği belirtilmektedir. "Resm-i çift" ve teferru'atı "raliyet rûsûmları" ile tapu resmî. gibi ehemmiyetli vergiler de, bir telâkkiye göre, örfî rûsûmı sayıldığından ve vakıflara âit diğer muamelelerde ve vakfiyelerde her zaman böyle bir kayda rastlanmadığından, bu gün burada bu mühim meselelerin tefsiri münakaşasına girmeden bu mühim kaydı aynen vermekle yetineceğiz:

"Pes şart edüb buyurdular ki,

Aslâ rûsûm-ı 'örfiyye mal-i vakfa halt olunmayıb, cümle-i evkaftan Şer'-i Şerife ve din-i münife muvafık olan mahsulâtını mütevellî alıp, kabz edib masarif-i mu'ayyene sarf ede.

Ammâ, evkafın karyelerinin rûsûm-ı örfiyyesine ve ispençesine ve sair hukuk-ı şer'iyyesine ve Haracına ve Beytülmaline ve mal-i meşkur'una ve bilcümle her tarik ile mezkûr, eğer gayr-i mezkûr mahsulüne aslâ haricden kimsenin dahil etmeyib, mahsullün ve külliyyen rûsûm-ı örfiyyesinin ve Haracın mübaşirîn-i evkaf cem' edüp mütevellîye teslim edüp, mütevellî dahi şurû-ı mu'ayyene muktezâsı üzere vakf için tayin olunan nesnelî vakf için zabt idüb.

Vakf için tayin olunmayan mahsulâtı mütevellî evkaf-ı ma'mûre-i mezkûre yedinden Hizane-i 'Âmiriye vâsil'ola. Ve bilcümle rûsûm-ı 'örfiyyeyi vesair vakfı sahih olmayan mahsulâtı dahi bil-külliyye mütevellî mezbur zabt idüb, ammâ mal-i vakfa halt etmeyüb rûsûm-ı örfiyyeden vesair vakfı sahih olmayan mahsulâtından ne kabz iderse mezkûr mütevellî gövlürüp Hizane-i 'Âmiriye teslim ede."

Aşağıya aynen dercettiğimiz bir hüküm sûretinin de, "zevâidi", yani lüzumlu masraflar yapıldıktan sonra geriye kalan gelir fazlaları devlet tarafından toplanan (Hizane-i 'Âmiriye âit olan) Sultan, vezir veya ümerâ vakıflarından bahsetmesi, bu nevi vakıfların geliri

olursak) geriye ancak 3 079 779 akçe kalmaktadır ki bu paranın da 200 000 akçesi "mütevellinin hayvanlarının arpa masrafı" olarak sarf edildiğine göre, "yedek" (teminât) nâmı altında gelecek yıla devredilecek gerçek "bakiye"nin 3 059 779 akçe olması icab eder.

Tetkik konumuz bilançoda bir evvelki seneden devredilmiş olan akçenin miktarınının 3 341 7:3 olduğu (s. 125) malûmumuz bulunduğuna göre, vakıf idaresinin 1586/1586 malî yılı muhasebesini (aynı yılın fiilli gelirine nazaran) 281 954 akçelik bir açıklık kapatmış olduğu anlaşılmaktadır. Bununla beraber bu açıklığın nereden ve nasıl telâfi edildiği ve hiç olmazsa "gelecek yıla devir edilen zahire fazlası" olarak anbarda mevcut olup olmadığı tetkike muhtaçtır.

Üzerindeki devlet müdahale ve kontrolünün ehemmiyetini belirtmektedir:

"Sâbıkâ Mekke-i Müberrreme kadısı olan Mevlânâ Muslihiddîn'e hükmün ki,

Hâlen mahbûs-ü İstanbulda ve etrafında vâkî olan evkaf-ı sebâtın ve vâzerâ ve evkaf-ı mirimîrân ve ünerâ ve sair zevâyidü Hızâne-i Âmirîme râcî olan ma'mûr ve evkâf-ı ve mesacid ve sair medâris ve zavâyânın zevâyidü ve mütevellîler muhasebelerinde gösterdikleri yedek akçaları mevcudumudur, değilmidir? Südde-i Se'âdetinde mâlûm olmak mühîmmâtından olmanın, senin kemal-i diyanet ve hüsn-i istikametine i'timâdî hümayûmum olduğu cihden bu hususa zikrolunan evkafın mütevellîlerin ve kâtiblerin ve câmlerinin ve sair mübaşirlerin cem' edib ve müfredde defterlerin getürdüp, bermakterâ-yi Şer'-i kâvim yerli yerinde muhasebelerin tamam hak üzere tefâtîş ve tefahhas eyleyib göresin, zikrolunan evkafın her birinden ne mikdar yedek akçaları vardır ve tâ'mir ve meremmete ihtiyâc var mıdır ve ne mikdar akça sarfolunmuşdur, nice dir ve ahvâl-i vezâif ve şûdâs-ı cihât ve terekki şer'-i vâkuf-ı muvâfıkımdır, muhâlif olmağla vakfa zarar terettüb iderim ve bilcümle mahbûl-ü evkafı mesarif-i şer'iyyesine tabîk edip her mevâddâ fîrâdâ fîrâdâ sâhâtî üzere ma'hûm edünib ve Hızâne-i Âmirîme râcî olan zevâyidü eğer mütevellîlerdir ve eğer gayrıdır ketim'edüb ahz ve eki edenleri yazub arz eyleyesin ki tazmin ettirilüb gereği gibi haklarında gelinüb sair mücib-i 'ibret vâkî ola. Velâhâzî evkaf ahvâlî tamam görölüb tashih olunmak ehemmi-i mühîmmâtından kemal-i basiret ve i'tibâh üzere olub tashih edüb ve ne vechile oldığın muhâssal yazub defter edüb vuku' üzere südde-i sa'âdetime arz eyleyesin. Bu hususa Dergâh-ı Mu'allâm Çavuşlardan Hüseyin Çavuş zide kadruhu mübaşir tâyin olunmuşdur.

Müşarîf-ü Meyb tarafından gelen danışmed'e verildi 27 Şevval 967.

Başvekkâlet Arşiv Umum Müdürliği, Mühîmmet Defteri No: 39, hükmün 176.

★★★

Bilançomuzun Kiler Muhasebesi'ne âit son hölümünde (s. 154) İmâret kilerinde sene içinde bulunan ve lüzum hasıl oldukça sarfedilmiş olan her çeşit zehirenin nevi ve miktarları ayrı ayrı gösterilmiş bulunmaktadır.

Bu bölüme âit hesapların türlü bakımlardan alâka çekici olduğu muhakkaktır. Bu arada onlardan imaret mutfağında hazırlanmakta olan yemeklerin çeşni, mikdar ve kaliteleri hakkında sarıh bilgiler elde etmek mümkün olmaktadır. Mesela, 1585/1586 muhasebe yılı içinde imaret kilerine, herbiri 20 okka olarak hesaplanmakta olan İstanbul kilesi ile 12 887 kile 3,5 sinik buğday girmiş ve bu buğdayın 8 405 kilesi ekmeklik un haline sokularak günlük fodula tevzi'âtında kullanılmıştır. Geriye kalan buğdayın 1743 kilesi, Cuma, Ramazan ve bayram geceleri dışındaki günlerde pişirilmekte olan bulgur çorbalarına sarf edilmiş, 10 kilesi ile Aşure harcı yapılmıştır. Geriye kalan buğdaydan 1363 kilesi değirmenci hakkı ve öğütme esnasındaki zâyî'ât ve tartı farkları olarak hesaptan düşülmüş, 1366 kile buğdayın da satılmış olduğu kaydedilmiştir. (s. 155).

İmaretin piriç muhasebesi de aynı yıl için herbiri 10 okkalık 4 378,5 kile piriç için ihtivâ etmektedir. Bu mikdarın 1332,5 kilesi senenin Cuma, bayram ve Ramazan geceleri (Cem'an 82 gecede) verilmekte olan pilâva sarfedilmektedir. Bu maksatla anbardan hergün 16 kile 1 şinik mikdarında piriç çıkarılmıştır. Bu mikdar piriç ile hazırlanmakta olan pilâv için anbardan çıkarılan sâde yağ mikdarı da günde 48 okka 300 dirhem olarak gösterilmiştir. Tâbhane de misafir edilenler için o sene içinde dağıtılmış olan dörder kişilik 12 167 sofranın piriç plâvları ise her bir sofraya 300 dirhem piriç ve 120'şer dirhem sâde yağ olarak hesap edilmiştir.

Plâvla birlikte verilmekte olan zerde için de, bu 82 şerefli-günler için her öğünde beşer kile pirinç, 10 okka sâde yağ ve 50'şer okka bal verilmektedir. Misafirilere verilen zerde için ise, dörder kişilik 1893 sofraya için, her sofraya 150'şer dirhem pirinç, 50'şer dirhem sâde yağ ve 150'şer dirhem bal hesap edilmektedir.

Cuma, Bayram ve Ramazan geceleri gibi dini gecelerde (Cem'an 82 gecede) dağıtılmakta olan zırbaç denilen zamanın makbul bir tatlısı da, her defasında 62 okka bal, 38 okka nişasta, 7 okka kayısı, 25 okka kırmızı üzüm, 10'ar okka badem ve 7'şer okka siyah erikle hazırlanmakta ve içine ayrıca kâfi miktarda za'fran konmaktadır.

İmaret kilerine ait masraflar bölümündeki bilgilerden bazıları, özet olarak aşağıdaki "2" numaralı cedvele aktarılmıştır. Bu cedvelin birinci kısmında 993/994 (1585/1586) malî yılı içinde satın alınmış bulunan zahirenin her çeşidinin nevi ve miktarları ile bu mübaya'alar için ödenmiş olan akçe tutarları (s. 139) kaydedilmiştir. Bu rakamlardan, bahis konusu malların okka, kantar, kile veya çeki.. olarak kullanılmış bulunan ölçü birimleri'ne göre senelik ortalama fiatları tarafımızdan ayrıca hesaplanarak cedvele ilâve edilmiştir.

Sene içinde satın alınmış bulunan zahirenin senelik sarfiyatın tamamını teşkil etmediği, malzemelerden bir kısmının kiler bakiyyesi olarak geçen seneden devredilmiş bulunması veya bir kısmının sene içinde tamamıyla sarf edilmiyerek fazlasının gelecek yıla bırakılması mümkün olduğundan, her nevi zahire için senelik tüketim yekûnunu bilançomuzun Kiler Hesapları bölümünden (s. 154-160) ayrıca çıkarmak icab etmiştir.

Bu suretle cedvelimizin ikinci kısmında bahis konusu mutfak malzemesinden her birinin sene içinde sarfedilmiş olan miktarıyla daha evvel bilân-

çonun "mubaya'lar" (s. 139) kısmındaki bilgilerden faydalanarak tesbit etmiş olduğumuz birim fiatlarına göre hesaplanmış maliyet kıymetleri ve bu kıymetlerin umumî mutfak masrafları yekûnu içindeki yüzde nisbetleri kaydedilmiştir. Bu nisbetlere göre, Süleymaniye imaretinin mutfağında hazırlanmış olan ekmek ve yemeklerin nevi ve çeşitleri icabı, yemek masrafları içinde % 25,96 ile ekmeklik un başta gelmekte, un'u % 20,53 ile et, % 12,62 ile pirinç, % 10,34 ile bal, % 9,63 ile sâdeyağ, % 9,21 ile çorbalık buğday ve % 5 ile odun tâkib etmekte ve yalnız bu zahirelerin değeri cedveldeki 34 maddenin tutarının % 93,20'sini teşkil etmektedir. Geriye kalan nişasta, badem, kayısı, üzüm, karabiber, soğan, yoğurt gibi diğer maddeler ise (hepsi bir arada) mutfak masraflarının % 6,71 inden ibaret kalmaktadır.

Gerçi bu suretle hesaplama tarzımızda da bir evvelki yılda çok daha ucuz veya pahalı bir fiatla tedarik edilmiş olan bir kısım malzemeyi cârî yıl fiatlarına göre kıymetlendirmiş olmamız bir mahzur teşkil etmekte ise de, birbirini tâkip eden iki yılın fiatları arasında her zaman büyük bir farkın mevcut bulunmayışı ve bir evvelki yıldan devredilmiş olması muhtemel zahirenin ehemmiyetsizliği, zarurî olarak başurduğumuz bu yolu, mahzurlarına rağmen kabullenmemize sebep olmuştur.

∴

Bilançomuzun bu suretle bir cedvel haline sokulmuş bulunan rakamları, iktisadî ve içtimaî yönleriyle Türkiye tarihinin birçok problemlerinin aydınlatılabilmesi için pek lüzumlu olan bir fiatlar tarihi'nin, hiç olmazsa ana çizgilerle, tesisine yardımcı olabilecek nitelikte bir kısım arşiv vesikalarının kıymetlendirilme tarzı hakkında bir fikir vermektedir.

Gerçekten, yeniden tesis edilmesinde zaruret bulunan bir Türkiye Flatlar Tarihi üzerinde çalışacak olanlar için

CEDVEL No. 2

SÜLEYMANİYE İMARETİ MUTFAĞI İÇİN 1585/1586 MALİ YILI İÇİNDE SATIN ALINMIŞ OLAN ZAHİRENİN MİKDAR VE FİYATLARI İLE SENE İÇİNDE KULLANILMIŞ OLAN MİKTARLARININ DEĞERİ VE MUTFAK MASRAFLARI YEKÜNU İÇİNDE YÜZDE NİSBETLERİ

	Erzakın cinsi	Sene içinde Satın alınan miktar	Birim cinsi	Tutarı (Akça)	Birim Fıatı (Akça)	Sene içinde tüketilen miktar	Senelik tüketimin tutarı (akça)	Masraflar içinde % nisbeti
1	Koyun eti	77 615	Okka	232 845	3,00	77 615	232 845	20,53
2	Buğday	6 749	Kile	157 760	23,38	4 482,5	104 789	9,21
3	Un	1 237,5	Kile	31 590	25,54	11 521	294 246	25,96
4	Mısır Pirinci	1 194,5	Kile	39 418	33,00	4 338	143 154	12,62
5	Sade yağ	212,17	Kantar	111 476	525,41	208,40	109 495	9,63
6	Bal	244,56	Kantar	98 092	401,10	292,52	117 330	10,34
7	Badem	28,15	Kantar	13 011	462,20	22,34	10 326	0,91
8	Kayısı	19,47	Kantar	5 996	307,90	14,26	4 391	0,38
9	Siyah erik	12,79	Kantar	1 429	111,73	17,70	1 978	0,17
10	Nişasta	62,73	Kantar	10 892	173,70	71,50	12 420	1,09
11	Kırmızı üzüm	42,38	Kantar	3 792	87,99	50,20	4 417	0,39
12	Zafran	15,30	Dirhem	27 963	1,66	74,23	12 322	1,08
13	Nohud	400	Kile	12 000	30,00	192	5 760	0,51
14	Karabiber	25,5	Okka	3 050	119,61	66,30	7 934	0,70
15	Mastaki	7	Okka	890	127,14	7,25	920	0,08
16	Soğan	5 277	Okka	4 871	0,92	3 762	3 461	0,30
19	Üzüm Turşusu	240	Desti	4 020	16,75	240	4 020	0,35
21	Kuru nâne	20	Okka	80	4,00	8,5	34	—
25	Maydanoz	—	—	1 658	—	—	1 658	0,14
26	Yoğurt	1 400	Okka	2 240	1,60	1 400	2 240	0,20
27	Koruk	1 120	Okka	1 120	1	1 120	1 120	0,10
28	Kabak	1 344	Okka	434	0,32	1 344	434	0,04
29	Kimyon	164	Okka	1 461	8,91	124 ,5	1 110	0,10
30	Nârdenk	2,27	Kantar	399	175,77	2,40	422	0,03
31	Yufka	3 080	Adet	494	0,16	3 080	494	0,04
32	Odun	3 899	Çeki	47 256	12,12	4 683	56 758	5,00
Yekün :							1 134 078	100

eşya ve hizmet fiatlarına ait büyük adedlerde ve muntazam seriler teşkil edecek tarzda standardize edilmiş rakamlara ihtiyaç vardır. Elde mevcut müferid bazı tarihi eşya fiatları ise, çok defa mahallin piyasa şartlarına, malın kalitesine, mevsimlere, siyasi ve askerî duruma göre birbirinden çok farklı ve dağınık bazı rakamlardan ibarettir. Bu sebeble, tesadüflerle ve gelişmiş güzel derlenmiş olan birkaç rakama dayanarak fiyat hareketlerinin hakiki seyirini tâkibe çalışmak ve hattâ benzeri rakamlarla hazırlanacak yetersiz istatistik tabloları ve grafiklerden hareketle bütün bir devrin iktisadî ve malî konjonktürünü tâyine ve dolayısıyla siyasi ve içtimâî olayları tefsire çalışmak, çok tehlikeli ve ekseriya içinden çıkılmaz, tutarsız bir yol teşkil etmektedir.

Halbuki, imaret tesislerinin burada bir örneğini tetkik etmekte olduğumuz Yıllık Muhasebe Bilânçolarının masraflar faslında, oldukça seviyeli bir aile mutfak için bir senede yapılması lâzım gelen her çeşit masrafları 400-500 defa büyütülmüş ve aynı şartlar altında aynı bölgede bilfiil geçerli olmuş hakiki fiatlar üzerinden senelerce yapılmaya devam edilmiş mübayaalar olarak kaydedilmiş bulmaktayız. Bu bakımdan, tanzim ettiğimiz şekliyle "2" numaralı cedvelin rakamlarını, fiat hareketleri tarihine ait tetkikler için zarurî olan nitelikte, ilmi usullere oldukça uygun şekilde derlenmiş, büyük rakam serileri olarak kabul etmek mümkündür.

Bu rakamların zamanımızda olduğu gibi, hayat pahalılığı hesapları için lüzumlu fiyat endekslerini tanzime de müsâit bulunması ise, onların ayrı bir üstünlüklerini teşkil etmektedir. Gerçekten, cedvelimizdeki şekillerle bu rakamlar, bilhassa tetkik ettiğimiz tarihi devirler için, aile bütçelerindeki mevkii çok mühim olan yiyecek maddeleri fiatlarındaki iniş ve çıkışları her madde için sadece ayrı ayrı tesbit et-

mekle kalmayıp, ayrıca (o maddelerden herbirinin ailenin yiyecek masraflarının toplam değeri içindeki ehemmiyetlerine göre) nisbi değerini de hesaplamamıza elverişli bir durumdadırlar.

Bilindiği gibi, ekmeğe, ete, yağlara, süt veya sebzelere ait masrafların aile bütçeleri içindeki nisbet ve ehemmiyeti devirlere, beslenme rejimlerine ait mahalli örf ve âdetlere ve nihayet zümrenin içtimâî mevkiline göre, birbirinden çok farklı olabilmektedir. Tetkik ettiğimiz Yıllık Muhasebe Bilânçoları'nın imaret mutfak masraflarına ait rakamları ise, o devirde oldukça seviyeli bir aile sofrasında sene içinde yenilmesi mümkün olan türlü yemeklerin nevilleleriyle birlikte çeşni ve tertiplerini de aksettirmektedir. Bu bakımdan muayyen bir devirde belirli seviyedeki bir aile mutfakının masrafları arasında etin, yağın, pirincin, tuzun, biberin mevkii ve değer nisbeti bilinmekte ve bu malzemedan herbirinin fiatında vuku bulacak bir fiat yükselişinin aile bütçesi ve hayat pahalılığı üzerindeki tesiri hesap edilebilmektedir. Aynı surette, aradan geçmiş olan kısa zaman süreleri zarfında Türk toplumunun beslenme şekillerinde ve yemek nevillelerinde esaslı bir değişiklik yapılmadığı farz edilmek şartıyla, herhangi bir devirde olur ise olsun mutfak zahiresine ait ayrı ayrı malum fiatlardan elde mevcut tiplerdeki yemek çeşitlerine ve beslenme itiyâdlarına göre, ailelerin yiyecek masraflarının hakiki değerini hesaplamak da mümkün olmaktadır.

Aynı imaretin mutfakında bütün bir sene zarfında hazırlanan türlü yemeklerin aynı hacimde ve aynı miktar ve nisbetlerde kullanılacak aynı malzeme ile, fakat bu defa başka bir seneye ait fiat listeleri üzerinden satın alınan zahire ile hazırlandığını farz ettiğimiz takdirde elde edilecek mutfak masrafları yekûnunun her iki halde aynı olmayacağı aşîkârdır. Aynı nevi ve miktarlardaki mutfak malzemesinin, aynı

pazarlama şartları altında tedarik edilmiş olmalarına rağmen aradan geçen zaman zarfında zahire fiyatlarında vukua gelen farklardan ileri gelen bu değişikliğin, yiyecek fiyatlarının toplama

mına âit olmak üzere ve o devirler için uygulanması mümkün tek yol olan pratik bir usul ile yiyecek maddelerinin kompozite bir endeksini hazırlamamıza müsait bulunmaktadır.

(Bilançonun metni)

Muhasebe-i mahsulât ve ihracât-ı merhum mağfurü'n-leh Sultan Süleyman Han 'aleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân, der mahrusa-ı İstanbul Der tahvil-i Bali ed-da'î el-mütevelli ve bi-kalemi'l-fakir Sinan el-kâtib. 'An evvel-i Mart el- vâkı' fi 9 Ra. s. 993 ilâ gaye-i Felvar' el- vâkı' fi 19 Ra. s. 994 (1585/1586)

I

MAHSULÂT VE YEDEK² VE BEKAYÂ-YI MUHASEBE-İ MAZİYE

ASL-I MAL: اصل مال

9 039 602

A — 'An bakıyye-i yedek-i muhasebe-i mâziye :	3 341 733
B — 'An bekayâ-yı sâbika, ('an) zaman-ı Bali ed-dâ'î, 'an zaman-ı 'Abdi Çelebi mütevelli-i sâbık:	420 110
1) 'An zaman-ı Bali ed-dâ'î, 'an vacib-i sene 992 (1)	331 310
2) 'Abdi Çelebi, mütevelli-i sâbık (2)	88 800
C — 'An'ı mahsulât :	5 277 759
1) 'An mukata'ât	4 286 300
'An mukata'a-i mahsulât-ı :	
1) cibayet-i İstanımaka ve Karnofol ve Değirmen-deresi ve Çepne ve Razlog, der kaza-i Filibe ve Tatar-pazarı ve Hasköy, der 'uhde-i Osman b. İbrahim 'An evvel-i Mart ve Nevruz, vâcib-i sene 993 'An kist-ı sene-i sâniye, fi sene-i kâmile	766 666

(1) 'An tahvil-i :

a) Bali Beğ ve Mehmed, mültezimân-ı mukata'a-i Zihna	24 795
b) Dimitiri, mültezim-i mukata'a-i Evreşe ve tevâbi'uhâ	157 826
c) Hüseyin ve Mustafa, mültezimân-ı mukata'a-i Karı-yaya ¹	107 833
ç) Geyvan b. Abdullar, mültezim-i mukata'a-i karye-i Yağcı ve tevâbi'uhâ	3 400
d) Makridi ve Todoraki, mültezimân-ı mukata'a-i Çok-sekben ve tevâbi'uhâ	33 017
e) Hüseyin b. Abdullah ser-furuş ² , 'an icare-i dükkân-ı serhane	414
f) Musa câbi ve Hasan kâtib-i müşahere, 'an mukata'a-i zeminhâ-i bağçe-i Tophane	2 600
g) Musa câbi ve Hasan kâtib-i müşahere, 'an mukata'a-i zeminhâ-i bostanlık-ı Lanka	425
h) Hüseyin câbi, 'an baha-i gendim ki der Trablus furuht ve ba'de'l-hisab der zimmet-i hod mände	1 000

(2) 'An tahvil-i:

a) Timur, mültezim-i aslı sâbık-ı mukata'a-i Ece-abâd ve Karı-yaya, 'an vacib-i sene 991	23 000
b) Dimitiri, mültezim-i sâbık-ı mukata'a-i Evreşe ve tevâbi'uhâ, 'an vacib-i sene 990	52 400
c) Mustafa b. Davud, mültezim-i karye-i Tatarlar, 'an vâcib-i sene 990	13 400

سرفروش 4) قری، قاری 3) يدك 2) فلوار 1)

- 2) cibayet-i Drama ve tevâbi'uhâ, dor 'uhde-i Ali ve Muslihiddin ve Kara Murad bi'l-iştirak 'An evvel-i Nevruz, vâcib-i sene 993 'An kıst-ı sene-i sâlise fi sene-i kâmile (yp. 2/a) 666 668
- 3) cibayethâ-i Zihna ve Borna ve tevâbi'uha, der 'uhde-i Mehmed b. Pîrî ve el-Hac Mustafa bi'l-iştirak 'An evvel-i Mart el-vâki' fi 9 Ra. s. 993 'An kıst-ı sene-i evvel fi sene-i kâmile 526 666
- a) Fil-asıl 'an mukata'a-i mezbure 476 666
b) Ez-ziyade, fi sene-i kâmile 50 000
- 4) cibayet-i Yenice-i Karasu, der 'uhde-i Hüseyin 'An evvel-i Mart el-vâki' fi 9 Ra. s. 993 'An kıst-ı sene-i sâniye fi sene-i kâmile 153 333
- 5) karye-i Uysallar, der kaza-i Gümülcine, der 'uhde-i Ahmed b. Hasan 'An evvel-i Mart el-vâki' fi 9 Ra. s. 993 'An kıst-ı sene-i sâlise fi sene-i kâmile 21 668
- 6) cibayet-i Evreşe ve Sürgünân-ı Sirem ve mukata'a-i Karı-yaya² ve karye-i Yağcı tevâbi'uhâ, der 'uhde-i Ali Beğ 'An evvel-i Mart el-vâki' fi 9 Ra. s. 993 'An kıst-ı sene-i evvel fi sene-i kâmile 761 666
- a) Fi'l-asıl 'an mukata'a-i mezbure 661 666
b) Ez-ziyade, fi sene-i kâmile 100 000
- 7) cibayet-i Ece-abâd der kaza-i Gelibolu, der 'uhde-i Ali b. Mahmud, 'An evvel-i Mart el-vâki' fi 9 Ra. s. 993 'An kıst-ı sene-i sâniye fi sene-i kâmile 683 333
- 8) karye-i Çok-sekban ve Çiçe-sekban ve Paşaluga ve tevâbi'uhâ, der 'uhde-i Mavridi ve Yodraki bi'l-iştirak 'An evvel-i Mart el-vâki' fi 9 Ra. s. 993 'An kıst-ı sene-i sâniye fi sene-i kâmile 150 000
- 9) cezîre-i İmroz ve Semendirek, der 'uhde-i İstefan zimmi 'An evvel-i Mart el-vâki' fi 9 Ra. s. 993 'An kıst-ı sene-i sâlise fi sene-i kâmile 366 668
- 10) karye-i Ohlaz, der 'uhde-i Mavridi 'An evvel-i Mart el-vâki' fi 9 Ra. s. 993 'An kıst-ı sene-i sâniye fi sene-i kâmile 15 000
- 11) karye-i Tatarlar ve tevâbi'uhâ, der 'uhde-i İstemad zimmi 'An evvel-i Mart el-vâki' fi 9 Ra. s. 993 'An kıst-ı sene-i evvel fi sene-i kâmile 26 666
- 12) karye-i Ağani, der vilâyet-i Anadolu der kaza-i Gök-öyük, der 'uhde-i Ahmed b. Hasan 'An evvel-i Mart el-vâki' fi 9 Ra. s. 993 'An kıst-ı sene-i evvel fi sene-i kâmile 13 333
- 13) karye-i Tatarlar ve tevâbi'uhâ, der 'uhde-i Şeyh Yusuf b. Sinan 'An evvel-i Mart fi't-tarihi'l-mezbur sene 993, fi sene-i kâmile 1 300

14) nefsi kasaba-i Aydos ve tevâbi'uhâ, der 'uhde-i Duralı Çavuş 'An evvel-i Abril el-vâki' fi 10 R. s. 993 'An kıst-ı sene-i evvel fi sene-i kâmile	133 333
a) Fi'l-asıl 'an mukata'a-i mezbure	115 000
b) Ez-ziyaçe fi sene-i kâmile	18 333

II) 'An mahsul-i müşahere der mahrûse-i İstanbul

'An gurre-i Ra. s 993 ilâ gaye-i S. s. 994
Bezabt-ı Musa câbi ve Hasan kâtib, ma'a
mahsul-ı kıst-ı hamam ve icare-i serhane

126 872

A) 'An mahsul-ı kıst-ı hamam ve icare-i serhane⁶ 64 760

a) 'An kıst-ı hamam-ı vakf, der 'uhde-i Hacı Mustafa 'An gurre-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i S. s. 994. ber-vech-i muhtelif	57 500
b) 'An icare-i serhane-i vakf, der 'uhde-i Hasan b. Abdullah 'An gurre-i' Ra. s. 993 ilâ gaye-i S. s. 994, fi yevm 22, fi 12 eşhür	7 260

B) 'An mahsul-ı icare-i dekâkin ve odahâ, 'an gurre-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i S. s. 994

62 112

1) 'An mahsul-ı icare-i dekâkin (yp. 3/a) 35 292

'An icare-i dekâkin : bâbân fi 12 eşhür

a) ma'a odahâ-i fevkanî	19	7 980
b) der mukabele-i serhane	18	3 600
c) der canib-i medreseteyn, cüz bat-taliye-i ⁶ dükkân-ı börekçi	31	7 260
ç) der mukabele-i medreseteyn	35	6 912
d) der mukabele-i camî-i şerif	35	7 080
e) der taht-ı râh-ı âb	10	2 100
f) der nezd-i ahûr-ı İmaret-i 'Amire	2	360

(150)

2) 'An mahsul-i odahâ-i vakf-ı şerif 26 820

'An icare-i odahâ-i:

a) derûn-ı Medrese-i Tib, cüz oda-i ser ve ferrâş	24	6 420
---	----	-------

b) müteferrik, cüz oda-i Şeyh Hindî	6	2 280
c) taht-ı Darü'ş-şi- fa-i ma'mure	9	5 040
ç) imameyn ve mü- ezzinân	31	13 080
	<u>31</u>	
	(70)	

III) 'An mahsul-i müteferrika-t mezkûrîn,
ma'a mukata'a-i zeminhâ-i bağçe-i Tophane

145 498

'An mahsul-i :

- 1) mukata'a-i sebus-ı' fırın-ı fodula ve
çevrindi-i gendüm¹⁰ ve erz¹¹ ve tulum-
hâ-i revgan-ı Kefe ve fuçihâ-i 'asel ki
der kilâr tehi-mânde¹², der 'uhde-i
Mustafa 'An evvel-i Mart, el-vâki' fî 9
Ra. s. 993, fî sene 7 333
- 2) icare-i hane-i vakf, der birûn-ı Bâb-ı
Cebe-Ali 'An gurre-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i
S. s. 994, fî yevm 8, fî 12 eşhür 2 880
- 3) mukata'a-i zeminhâ-i besâtin-i
Lanka, 'an vâcib-i sene 993 29 290
- 4) icare-i sundurma ve mahzen-i piş-i
han-ı Çekme-i Kebir, der 'uhde-i Musta-
fa cr-racil 'An gurre-i Ra. s. 993 ilâ
gaye-i S. s. 994, ber-vech-i muhtelife 990
 - a) 'An icare-i sundurma, 'an gurre-i Ra. s.
993 ilâ gaye-i S. s. 994, fî yevm 2, fî 12
eşhür¹³ 720
 - b) 'An icare-i mahzen, 'an gurre-i Z. s. 993
ilâ gaye-i S. s. 994, fî yevm 3, fî 3 eşhür¹² 270
- 5) şükûfe ve meyve-i bağçe-i türbe-i şeri-
fe ve bağçe-i harem-i cami'-i şerif, der
'uhde-i Hacı Hasan Gilman-ı 'Acemiyân
'An vacib-i s. 993 1 100
- 6) mukata'a-i zeminhâ-i bağçe-i Tophane,
'an vacib-i s. 993 2 600
- 7) rüsûm-ı bagaat-ı Drama ve Zihna, vâ-
cib-i sene 993, kît'a 1703 (yp. 3/b). 82 151
- 8) bahâ-i âhen ki sâbıkâa mütevellî-i 'atfk
'Abdi Çelebi berâ-yi nev-sâhten-i bâb-ı
kilar, be-âhengerân teslim kerde-bud,
ne-sâhte¹⁴ ve semen-i âhen sitâdend¹⁵ 2 100
- 9) Ücret-i garar-ı vakf ki gendüm-i Mav-
ridi mütezim, 'an sefine ilâ anbar ke-
şide 44

نمن آهن ستادند 15) نه ساخته 14) اشهر 13) تهی مانده 12) ارز 11) کدم 10) سیوس 9)

10) Beytül'l-mâl-i Darü's-sifa-i ma'mure 'An evvel-i Mart, el-vâki' fi 9 Ra. s. 993, ilâ gaye-i Felvar, fi sene	16 987
11) nokta-i eczâ-hânân ¹⁶ ve müezzinân ve gayruhu	23
IV) 'An mahsûl-i icâre-i mu'accele ^{اجاره ممجلا} , 'an dekâkin-i evkaf ve 'an besâtin-i Lanka	222 408
A) 'An mahsûl-i icâre-i mu'accele, 'an dekâkin-i evkaf	72 808
1) 'An yed-i Ayşe Hâtun ibneti Mustafa, berâ-yi dükkân-ı Musa ve Hasan ki müteveffâ-şudend ¹⁷ , der mukabele-i serhâne, fi Za. s. 992 (yp. 3/b)	1 000
2) 'An yed-i İlyas, berâ-yi dükkân-ı Mehmed Odabaşı ki fuzulî tasarrufkerde, fi 4 M. s. 993	600
3) 'An yed-i Mehmed odabaşı, 'an icâre-i güzeste-i dükkân-ı hod ki bevâkf edâ ne-kerde ^{ادا نکرده} , fi 10 sene, beher şehri fi 15	1 800
4) 'An yed-i 'Abdi, berâ-yi dükkân-ı Rummâne Hatun ki müteveffâ şud, der mukabele-i cami-i şerif, fi 26 M. s. 993	3000
5) 'An yed-i Manol Save, berâ-yi dükkân-ı hod ki der asl-ı icare-i mu'accele ne-sitâde, fi selh-i ¹⁸ S. s. 993	600
6) 'An yed-i Hristo v. Nikola, berâ-yi dükkân-ı hod, der mukabele-i medreseteyn, fi 27 S. s. 993	480
7) 'An yed-i Timo v. Yorgo, berâ-yi dükkân-ı hod, der cânib-i medreseteyn, fi 27 S. s. 993	
8) 'An yed-i İstemad Polo, berâ-yi dükkân-ı hod, der mukabele-i medreseteyn, fi 27. S. s. 993	480
9) 'An yed-i İzor hayyat ve Dimo Nikola, berâ-yi dükkân-ı hodşân ¹⁹ , fi gur-re-i Ra. s. 993	1 000
10) 'An yed-i Miço ve Dimo İstemad ve Apostol ve Mihal ve Angelo zimmiyân, berâ-yi dükkân-ı hod, der cânib-i medreseteyn, 6 neferen, fi 21 Ra. s. 993	3 000
11) 'An yed-i İbrahim Çelebi, müteferri-ka-i Dergâh-ı 'Âli, berâ-yi dekâkin-i	

hodşân, der cânib-i medreseteyn, 2 bâbân, fi 28 Ra. s. 993	1 170
12) 'An yed-i Ca'fer b. Bayram, berâ-yi dükkân-ı hod, der mukabele-i med- reseteyn, fi Ra. s. 993	700
13) 'An yed-i İbrahim Çelebi, mütefer- rika-i Dergâh-ı 'Âli, berâ-yi dükkân-ı hod, der mukabele-i medreseteyn, fi 2 R. s. 993	500
14) 'An yed-i Hacı Hüseyin ve Sakine Hâtun, berâ-yi dükkân-ı hod, der mukabele ve cânib-i medreseteyn, 2 neferen, fi 26 C. s. 993	1 000
15) 'An yed-i Kiro ve Nikola zimmiyân, berâ-yi dükkân-ı hodşân, der cân- nib-i medreseteyn, fi 26 C. s. 993	1 000
16) 'An yed-i Mehmed Odabaşı, berâ-yi dükkân-ı hod, 2 bâbân der cânib-i medreseteyn ve 4 bâbân der muka- bele-i serhâne, fi 26 C. s. 993	2 000
17) 'An yed-i Hamza b. Maksud, berâ-yi dükkân-ı hod, der mukabele-i med- reseteyn, fi 26 C. s. 993	1 000
18) 'An yed-i Nikola ve Manol zimmi- yân ²⁰ , berâ-yi dükkân-ı hodşân, der cânib-i ve mukabele-i medreseteyn, fi 7 Ş. s. 993, neferen 2	1 000
19) 'An yed-i Murad b. Abdullah, berâ- yi dükkân-ı hod, der zir-i kemerân, fi şehr-i Ş. s. 993	300
20) 'An yed-i Zevce-i Hasan Beğ müte- veffâ, berâ-yi dükkân-ı müteveffâ-i mezkûr, der zir-i kemerân, fi 15. N. s. 993	4 000
21) 'An yed-i Mustafa Çelebi, kâtib-i Divân-ı Hümâyun, berâ-yi zemîn-i hâliye-i mezbelelik der kurb-ı Ca- mi'-i Cihangir, fi 10 Za s. 993	1 500
22) 'An yed-i Emine Hatun, berâ-yi oda-i hod, der cânib-i serhane, fi şehr-i Za. s. 993	920
23) 'An yed-i Malkoç b. Abdullah, be- râ-yi dükkân-ı hod, (der) mukabe- le-i medreseteyn, fi 15 Za. s. 993	500
24) 'An yed-i Muslihiddin er-râclî ²¹ , be- râ-yi mahzen-i muttasıl-ı han-i Çek- me-i kebîr, fi şehr-i Za. s. 993	2 000
25) 'An yed-i Mehmed v. Dede-Ball bâzari, berâ-yi dükkân-ı Dede Ball ki müteveffâ-şud, fi 15 S. s. 994	10 400

26) 'An yed-i Fatma Hatun, berâ-yi dük- kân der canib-i medreseteyn, fi 13 S. s. 993 (yp. 4/a)	738
27) 'An yed-i Sâkine Hatun ibneti Mus- tafa, berâ-yi mahlûl-i hisse-i dük- kân-ı lorhane-i Hasan Abdullah ki müteveffâ şud, fi Ca. s. 993	10 000
28) 'An yed-i Usta Sefer dökmeî, berâ-yi dükkân-ı hod, der mukabele-i med- reseteyn	500
29) 'An yed-i ... (?) ve Dimo zimmiyân, berâ-yi dükkân-ı hodşân, fi 22 Za. s. 993	1 500
30) 'An yed-i Mehmed ve Ali, veledân-ı Hayrullah, berâ-yi dükkân-ı hodşân, fi C. s. 994	500
31) 'An yed-i Miço v. Dimo, berâ-yi dük- kân-ı hod, fi C. s. 994	640
32) 'An yed-i Mehmed b. Ali, berâ-yi dükkân-ı hod, fi gur-re-i B. s. 994	600
33) 'An yed-i el-hac Bekir, berâ-yi dük- kân-ı hod, 3 bâbân, fi evvel-i şehri B. s. 994	1 900
34) 'An yed-i Sâkine Hatun ibneti Mus- tafa, berâ-yi hisse-i dükkân-ı serha- ne ki Raziye nâm hatun fuzulî ta- sarruf-kerde, mahlûleş zâhir-şud ²² , fi 3 Ş. s. 994	16 000
35) 'An yed-i Musa, berâ-yi oda ve dük- kân-ı Mahmud b. Ahmed ki müte- veffâ şud, fi şehri Ş. s. 994	2 000
B) 'An mahsul-i icâre-i mu'accele, 'an be- sâtin-i Lanka	149 600
1) 'An yed-i Nikola Papa Barminos ve Kostandin Papa Lubro, berâ-yi bostan-ı hod, fi 25 M. s. 993 (yp. 4/a)	6 000
2) 'An yed-i Meryem Hatun zimmiyye, berâ-yi bostan-ı Yakos zimmi ki mürde-şud, mahlûl mânde ²³ , fi 10 Ca. s. 993	5 000
3) 'An yed-i Cebeci-başı, berâ-yi bos- tân-ı hod, fi 24 s. 993	4 550
4) 'An yed-i Şemsâ Hatun, berâ-yi (bostan-ı) hod, fi 2 B. s. 993	5 000
5) 'An yed-i İliyâ zimmi, berâ-yi bos- tan-ı çiçek-i ²⁴ hod, fi 17 Ca. s. 993	2 100

6) 'An yed-i Garbil veled-i Hırsaf Ermeni, berâ-yi bostan-ı hod, fi 15 Ca. s. 993	5 500
7) 'An yed-i Avanos kuyumcu Ermeni, berâ-yi bostan-ı hod, fi gur-re-i B. s. 993	5 450
8) 'An yed-i İstemad bostanı, berâ-yi bostan-ı hod, fi 16 Ca. s. 993	12 000
9) 'An yed-i Yani Nikola, berâ-yi bostan-ı hod, fi 16 Ca. s. 993	3 000
10) 'An yed-i Toma İvrana zimmiyye, berâ-yi bostan-ı hod, fi 16 Ca. s. 993	3 000
11) 'An yed-i Hali Hatun Ermeni, berâ-yi bostan-ı hod, fi 16 Ca. s. 993	6 000
12) 'An yed-i Mısırşah Ermeni, berâ-yi bostan-ı hod, fi 3 C. s. 993	6 000
13) 'An yed-i Yani v. Kosta, berâ-yi bostan-ı hod, fi 23 Ca. s. 993	
14) 'An yed-i Süleyman Aga zevvâk ²⁵ berâ-yi bostan-ı Mehmed Çavuş, fi 3 C. s. 993	12 000 5 000
15) 'An yed-i Manol v. Yâni, berâ-yi bostan-ı hod, fi 22 Ca. s. 993	
16) 'An yed-i Mehmed b. Sinan müezzîn, berâ-yi bostan-ı hod, fi 3 C. s. 993	10 000
17) 'An yed-i Yâni v. Kosta bozal, berâ-yi bostan-ı çizek-i ²⁶ hod der Sulu-manastır, fi 3 C. s. 993	3 000
18) 'An yed-i Süleyman Aga zevvâk-ı Dergâh-ı Âli, berâ-yi bostan-ı Ayşe Hatun ki der vakt-i mahlûl-i muayyen mezâda bâ-ziyade-i icare-i mu'accele sitade, fi evâhir-i şehri Za. s. 993	50 000

V) Cizye-i gebrân-ı evkaf, 'an vâcib-i sene 993 (vp. 4/b)

453 194

		<u>Cizye</u>
Hane	9 290	433 341
Baştina	54	2 825
Bive	69	1 318
Nev-yâfte	118	6 302
Resm-i hane, fi 1		9 408

VI) El-mebî'ât²⁷ :

43 487

- 1) 'An baha-i gendüm²⁷, 'an anbar furuh be-mukabele-i vazife-i zevâyid-i Şeyh Yozgadî ve Mehmed ve Hasan : 70 kile, fi 15

1 050

2) 'An bahâ-i levse-i zeyt ²⁸ 'an anbar, furuht be-Mus- lihiddin 'attar: 431 kıyye fi 4,5	1 939
3) 'An bahâ-i bakrac-ı köhne, furuht 'an matbah-ı 'âmile, be-'Abdi kal'î-ger ²⁹ : 2 'aded, 7 vakıyye, fi 16	112
4) 'An bahâ-i erz ki 'an kilâr-ı 'Îmâret-i 'Âmile fûruht be-Dârûş-şifâ-i ma'mûre: 40 kile, fi 35	1 400
5) 'An bahâ-i revgan-ı bezir furuht be-İsmail Çavuş, nâzır-ı râh-ı âb, berây-i ta'mir-i kâriz: 50 müdre, fi 35	1 750
6) 'An bahâ-i keten-i râh-ı âb, fûruht be-nazır-ı müşa- r'ün ileyh, berâ-yi ta'mir-i kâriz ³⁰ : 30 vakıyye, fi 8	240
7) 'An bahâ-i resen-i keten, furuht ³¹ be-nazır-ı müşar'- ün-ileyh, berâ-yi ta'mir-i kâriz: 28 'aded, fi 9	252
8) 'An bahâ-i fülful ³² ki 'an kilâr fûruht be-Ali Çelebi: 40 vakıyye, fi 140	5 600
9) 'An bahâ-i gendüm ki 'an anbar furuht, be-Yavaş- Ali daktyk ³³ : 1 200 kile, fi 25	30 000
10) 'An baha-i nişadır ki 'an kilâr furuht be-'Abdi kal'î- ger: 500 dirhem	94
11) 'An Baha-i revgan-ı bezir, 'an anbar furuht be- Mustafa Çelebi el-müderriş: 25 müdre, fi 42	1 050
12) 'An baha-i 'asel ki 'an kilâr furuht be-Darü's-şifâ-i ma'mûre: 2 kantar 18 lodra, fi 440	1 222

II

UZU'Â MİN ZÂLIKE وضع من ذلك 2 724 536

A — El-vezâlf (yp. 5/a)

<u>Neferen</u>	<u>Fi yevm</u>	<u>Fi 12 eşâtür³⁴</u>	<u>El-müşahere</u>	
936	3 253	1 171 080	66 466	1 237 546

1) Cema'at-i müderrişin-i medâris-i şerife :

<u>Be-clhet-i :</u>	<u>neferen</u>	<u>fi yevm</u>	<u>fi 12 eşâtür</u>
a) Medrese-i evvel	21	253	91 080
b) Medrese-i sâniye	21	103	37 080
c) Medrese-i sâlise	21	103	37 080
ç) Medrese-i râbi'a	21	103	37 080
d) Medrese-i hâmise	21	103	37 080
e) Medrese-i tib	11	40	14 400
f) Müderriş-i sühtegân	1	15	5 400
Yekûn	117	720	259 200

28) لوسه زيت 29) قلمی کر 30) کاریز 31) فروخت 32) فلفل 33) دقیقى 34) شهر

2) (Muhtelif vazifeliler) :

Cema'at-ı :	neferen	fi yevm	fi 12 eşür	el-müşahere
a) Muteferrika-i cami'i şerif, gayr-üz tevllyet	36	215	77 400	
b) musalliyân ³⁵ der cami'i şerif	6	42	15 120	
c) En'am-hanân-ı 'atık	6	30	10 800	
ç) 'En'am-hanân-ı cedid	43	160	(57 600) (3)	98
d) devir-hanân-ı mahfil-i cami'i şerif	10	44	15 840	
e) eczâ-hanân-ı meclis-i evvel, fi vakti's-subh	31	62	22 320	
f) eczâ-hanân-ı meclis-i sani, der vakti's-subh ³⁶	31	62	22 320	
g) eczâ-hanân-ı vakti'z-zuhr ³⁷	32	62	22 320	
h) eczâ-hanân-ı der vakt-i 'asr	31	62	22 320	
ı) musebbihîn-ı ³⁸ der vakti'z-zuhr	20	41	14 760	
i) salavâtiyân-ı ³⁹ der vakti'z-zuhr	10	21	7 560	
j) müezzînân-ı cami'i şerif	24	140	50 400	1 837
k) siraciyân-ı ⁴⁰ cami'i şerif	8	40	14 400	
l) kayyımân-ı cami'i şerif	11	55	19 800	
m) ferraşân ⁴¹ ve bevâbân-ı cami'i şerif	4	16	5 760	
Yekûn	303	1 052	378 720	3 119 (4)

3) Vazife-horân-ı türbe-i şerife-i merhum ve mağfurlı'n-leh Sultan Süleyman Han tâbe serâhu⁴²:

Cema'at-ı :	neferen	fi yevm	fi 12 eşür
a) eczâ-hanân-ı vakti's-subh	31	62	22 320
b) eczâ-hanân-ı vakti'z-zuhr	32	62	22 320

3) Not: Defterde yanlış olarak 75 600 abçe kayıtlıdır.

4) Not: Defterdeki müfredatın göre 98+1837 = 1935 olması lazımdır.

سراجیان 40) صلواتیان 39) مسبحین 38) وقت الظهر 37) وقت الصبح 36) مصلیان 35)

طابراء 41) فراشان 42)

c) eczâ-hanân-ı vakt-i 'asr	31	62	22 320
ç) bekçiyân-ı türbe-i şerife	40	80	28 800
d) müteferrika-i türbe-i şerife	7	29	10 440
	<u>141</u>	<u>295</u>	<u>106 200</u>

4) Vazife-horân-ı türbe-i şerife-i merhume sultan tâbe serâhu :

Cema'at-ı :	neferen	ft yevm	ft 12 eşhür
a) eczâ-hanân-ı vakti'-ş-subh	31	74	26 640
b) eczâ-hanân-ı vakti'-z-zuhr der türbe-i Şehzade Sultan Mehmed Han	33	66	23 760
c) eczâ-hanân-ı vakt-i 'asr ⁴³ (yp. 6/a)	30	67	24 120
ç) bekçiyân-ı türbe-i şerife	36	72	25 920
d) müteferrika-i türbe-i şerife	6	23	8 280
	<u>136</u>	<u>302</u>	<u>108 720</u>

5) (Cema at-ı müteferrika-i imaret-i âmire):

Cema'at-ı :			
a) müteferrika-i imaret-i 'âmire	23	90	32 400
b) tâbbahîn-i ⁴⁴ imaret	6	32	11 520
c) habbazîn-i ⁴⁵ 'imaret	6	25	9 000
ç) nakîbân nân ve gûşt ⁴⁶	5	12	4 320
d) nakkadân-ı ⁴⁷ erz ve gendüm	6	12	4 320
e) kâse-keşân ⁴⁸	4	4	1 440
f) kâse-şüyân ⁴⁹	2	4	1 440
g) kayyımân-ı tâbhane ⁵⁰	2	6	2 160
h) ferrâşân-ı tâbhane	2	6	2 160
ı) siracıyân-ı tâbhane	2	6	2 160
i) ferrâşân-ı helâhâ-i harem-i camî-i şerif ve nezd-i hamam ve odahâ-i mültezimân ve ferrâş-ı harem-i birun ve ibriktî ⁵¹	7	21	7 560
	<u>62</u>	<u>218</u>	<u>78 480</u>

43) عصر 44) طبّاخین 45) خبازین 46) تقیان نان و گوشت 47) نقادان 48) کشان 49) کاسه شومان 50) قبان تابخانه 51) ابریکی

6) (Muhtelif vazifeliler) :

<u>Cema'at-ı :</u>	<u>neferen</u>	<u>fi yevm</u>	<u>fi 12 eşhür</u>	<u>el-müşahere*</u>
a) Darü's-sıfa-i ma'mure	40	177	63 720	
b) hüddâm-ı Cami-i Cihangir tâbe serâhu	19	70	25 200	
c) meremmetçiyân-ı evkaf ve kâtib-i evkaf ve kâtib-i meremmât ve kâtib-i anbar ve anbarı ve mani'-i nukuş ⁵² ve meremmât-i âyinehâ-i tob-ı cami-i şerif	11	42	15 120	960 (5)
<u>Be-cihet-i :</u>				
ç) mevacib-i zaviye-i Hakım Efendi ma'a harc-ı ta'am-ı sâkinân-ı zaviye ve melbusât ve baha-i guşt : fi şehr 3 010				36 120
d) vezaif-i huddâm-ı cami-i şerif-i zaviye: fi şehr 1 170				14 040
e) huddâm-ı mescid-i Kara Bali	4	14	5 040	
f) Seyyid Mustafa b. Seyyid Ali, şeyh-i zaviye-i Büklüce ⁵³ , der kurb-ı Edirne, muteveffâ - şud, fi şehr-i N. s. 993 El-müşahere, fi 16 eşhür	1			360
	<u>75</u>	<u>303</u>	<u>109 080</u>	<u>51 480</u>

7) Cema'at-ı mu'temedân-ı evkaf :

	<u>fi yevm</u>	<u>fi 12 eşhür</u>	<u>el-müşahere</u>
a) Abdullah b. Mustafa, suvari (6)	5	—	1 500
b) Ahmed b. Abdullah	5	(1 800)	
c) Hasan, mu'temed, suvari (7)	5	—	750

(*) مشاهره Herhangibir sebeble vazifelerine bütün bir sene devam edenmiş olan memurların maaşları ay ve gün olarak hesaplanarak ödenmiş oluyordu.

5) El-müşahere-i meremmet-i âyinehâ-i tob ve Hacı Nasuh, bağçevan-ı türbe-i şerife.

6) 'An gurra-i Ra. s. 993 lâ gaye-i Za. sene-i minah, el-müşahere fi 10 eşhür.

7) 'An gurra-i L. s. 993 lâ S. s. 994, el-müşahere fi 5 eşhür.

52) مانع نقوش
53) بوكلوجه؟

c) Fazlullah, mu'temed suvari (8)	5		750
d) Haydar b. Abdullah mu'temed suvari	5	(18 00)	
e) Şaban b. Bayez(id), mu'temed suvari	5	(1 800)	
f) Mehmed, mu'temed suvari (9)	5		150
g) Muzaffer b. Abdullah, mu'temed suvari	5	(1 800)	
h) Perviz b. Abdullah, mu'temed pi-yade	4	(1 440)	
ı) Ferruh b. Abdullah, piyade	4	(1 440)	
i) Husrev b. Abdullah	5	(1 800)	3 150

8) Cema'at-ı cabiyân ve kâtibân-ı evkaf :

	<u>fi yevm</u>	<u>fi 12 eşhür</u>	<u>el-müşahere</u>
1) Musa b. Nasuh, câbî-i müşahere	5	(1 800) (10)	
2) Hasan, kâtib-i müşahere	6	(2 160)	
3) Ali b. Abdullah, câbî-i (karye-i Paşalu-ağa	6	(2 160)	
4) İlyas, kâtib-i Paşalu-ağa (11)	4		960
5) Sinan b. Abdullah, câbî-i Çok-sekban (12)	5		750
6) İbrahim b. Abdulkerim, kâtib-i Çok-sekban (13)	5		750
7) Ahmed, câbî-i Kınıklı	5	(1 800)	
8) Ali, ser-kâtib-i Kınıklı		(1 440)	
9) Mahmud b. İsfendiyar, câbî-i perakende (14)	6		(?)
10) Pîr Mehmed b. Ali, kâtib-i perakende (15)	5		1 500
11) Mevlud b. Abdullah, câbî-i Ece-abâd (16)	6		1 800
12) Yusuf b. Abdullah, kâtib-i Ece-abâd	6	(2 160)	
13) Câbî-i Ece-abâd	6	(2 160)	
14) Kâtib-i diğeri Ece-âbad	5	(1 800)	

8) Be-câyeş¹⁰ Mustafa b. Mehmed, Âmed fi L. s. 993. 'An gurre-i L. s. 993 ilâ gaye-i S. s. 994, el-müşahere fi 5 eşhür.

9) Be-câyeş Mahmud b. İsfendiyar, Âmed fi 24 L. s. 993, el-müşahere fi şehri Şevval.

10) Not: Müfredâta göre fi yevm 33, fi 12 eşhür 11 880 akçe olması lâzımdır.

11) 'An gurre-i R. s. 993 ilâ gaye-i L. sene-i minh, el-müşahere fi 5 eşhür.

12) 'An gurre-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i N. sene-i minh, el-müşahere fi 5 eşhür.

13) Be-câyeş Mehmed Hançerli, Âmed 'an gurre-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i B. sene-i minh, el-müşahere-i İbrahim-i mezbur fi 5 eşhür.

14) Be-câyeş Behram b. Abdullah, Âmed fi 6 Za. s. 993.

15) Be-câyeş Mustafa b. Süleyman, Âmed fi 13 Ca. s. 993 'An gurre-i Ca. s. 993 ilâ gaye-i S. sene-i minh, fi 10 eşhür.

16) Be-câyeş Hasan b. Abdullah Âmed fi Ca. s. 993 'An gurre-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i Za. sene-i minh, el-müşahere fi 10 eşhür.

15) Perviz b. Abdullah, câbî-i Kara- baba	6	(2 160)	
16) Mehmed b. Mustafa, kâtib-i Ka- ra-baba	5	(1 800)	
17) Hamza b. Abdullah, câbî-i İzvor	6	(2 160)	
18) Ömer b. Derviş, kâtib-i İzvor	5	(1 800)	
19) Hızır b. Hüseyin, kâtib-i Yenice-i Karasu	4	(1 440)	
20) Behram b. Abdullah, câbî-i Yeni- ce-i Karasu (17)	6	—	(?)
21) Kâtib-i Zihna	5	(1 800)	
22) Câbî-i Borna	5	(1 800)	
23) Câbî-i Zihna	6	(2 160)	
24) Mustafa, kâtib-i Borna	5	(1 800)	
25) Nasrullah, câbî-i Drama (18)	6		540
26) Perviz b. Abdullah, kâtib-i Drama	5	(1 800)	
27) Câbî-i cebel-i Drama	6	(2 160)	
28) Kâtib-i cebel-i Drama	5	(1 800)	
29) Câbî-i baz'ı karye-i Drama	6	(2 160)	
30) Câbî-i İstanimaka	6	(2 160)	
31) Veli, kâtib-i İstanimaka	5	(1 800)	
32) Mehmed b. Kemal, câbî-i Cepne (19)	6		(?)
33) Mahmud b. Nesimî, kâtib-i Cepne ve Razlog	5	(1 800)	
34) Osman b. Mustafa, câbî-i Karnafol	6	(2 160)	
35) Veli, kâtib-i Karnafol	5	(1 800)	
36) Ahmed b. Ali, câbî-i Değirmen-de- resi	6	(2 160)	
37) Mahmud, kâtib-i Değirmen-deresi	5	(1 800)	
38) Kâtib-i Evreşe	5	(1 800)	
39) Hüseyin b. Mustafa, câbî-i diğer-i Evreşe	6	(2 160)	
40) Derviş Mehmed, câbî-i diğer-i Ev- reşe	6	(2 160)	
41) Hamza b. Yusuf, câbî-i Sürgün- nân-ı Sirem	6	(2 160)	
42) Perviz b. Abdullah, kâtib-i Sür- günân-ı Sirem	5	(1 800)	
43) Musa b. Nasuh, câbî-i Aydos (20)	6		180

17) Be-cıyçe^m Mustafa b. Mehmed, İmed fi gurre-i Ş. s. 993.

18) 'An gurre-i Za, s. 993 ilâ gaye-i S. s. 994, el-müşahere fi 12 eşbîr.

19) Be-cıyçe Hacı Timar, İmed fi selb-i Ş. s. 993.

20) Be-cıyçe Hasan b. Mehmed, İmed fi 21 R. s. 993, 'An gurre-i R. s. 993 ilâ gaye-i şehr-i mînah.

44) Yusuf b. Abdullah, kâtib-i Se- mendirek	5	(1 880)	
45) Pîr Mehmed, kâtib-i Aydos (21)	5		(?)
46) Hızır b. Kulfal, câbî-i Ağani (22)	4		840
47) Câbî-i karye-i İzyor	2	(720)	
Yekûn, 47 neferen	160 (23)	57 600	7 320

9) (Diğer hizmetliler):

<u>Cema'at-ı:</u>	<u>neferen</u>	<u>ft yevm</u>	<u>ft 12 eşhür</u>	<u>el-müşahere</u>
a) râh-ı âbiyân-ı ⁵⁴ camî-i şerif ve çeşmehâ-ı Hisarlu ve Camî-i Cihangir	15	59	21 240	
b) râh-ı âbiyân-ı Kâ- ğidhane (yp. 7/b)	17	74	26 640	
c) mu'temedân-ı râh-ı âbiyân-ı Kâğidhane ve kâtib-i merem- mât	4	22	7 920	
ç) bennâyân ve necca- rân-ı râh-ı âb-ı Kâ- ğidhane	3	11	3 960	1 397
d) meremmetçiyân-ı cisri Çekme-i Ke- bir ma'a râh-ı âbî ve kârbansarayı	3	9	3 240	
	<u>42</u>	<u>175</u>	<u>63 000</u>	<u>1 397</u>

B — El-İhracat :

1 486 990

Berâ-yi mübaya'ât-ı kılâr-ı İmaret-i 'Âmire ve ihracât-ı lâzime-i Camî-i şerif ve türbeteyn ve gayruhu ve harc-ı mukarrere-i Darü's-şifa-i ma'mure ve harc-ı hân-
den-i^{55/a} mevlûdü'n-Nebi 'an M. ve akçe-i hacc-ı şerife ve harc-ı ta'am-ı 'Aşurâ
ve ta'am-ı hatme-i⁵⁶ şerife-i devir-hânân ve ihracât-ı meremmât-ı evkaf ve müba-
ya'ât-ı anbar ve ihracât-ı lâzime-i biruni⁵⁷ ve ihracât-ı müteferrika ve gayruhu

I) Be-cihet-i mübaya'ât-ı kılâr-ı İmaret-i 'Âmire ve baha-i guşt-ı yevmiye ve
navlun-ı seffine-i dakıyk ve ihracât-ı hammalân-ı esb ve piyade ve resm-i kapan ve
gayruhu ve harc-ı ziyafet-i eşraf-ı misafirîn **971 378 (24)**

21) Be-cıyeş⁵⁴ Mahmud b. Abdullah, âmed ft 21 R. s. 993.

22) Be-cıyeş Hasan b. Durmuş, âmed ft 2 C s. 993. 'An gurre-i C. s. 993 ilâ gaye-i Zilhicce-i minh. el-müşahere ft 7 eşhür.

23) Not: Müfredât rakamlarının toplamı bu hesaba göre ft yevm 185. ve ft 12 eşhür 66 600 akçe eder.

24) Not: Müfredât rakamlarının toplamı, 1 076 554 akçe eder. Bu hesaba göre de aradaki 105 176 akçelik farkın, sıra numaraları aşağıda gösterilmiş olan şu kayıtların hesaba katılmamış olmasından ileri geldiği anlaşılıyor:

20)	1 520
21)	80
32)	47 256
36)	56 320

(*) Be-esmîn-ı muhtelife باثمان مختلفه 105 176

54) راه آبیان 55) بجایش 56) ختمه 57) بیرونی

Baha-1 :

1) guşt-ı ganem ⁵⁸ : 361 vevmen, 215 vakıyye, 77 615 kıyye, fi 3			232 845
2) gendüm-i dakıyk-ı ⁵⁹ sâde*			157 760
3) dakıyk: 1237 kile 2,5 şinik*			31 590
4) erz-i ⁶⁰ Misri: 1194,5 kile, fi 33			39 418
	<u>kantar</u>	<u>lodra</u>	
5) revgan-ı ⁶¹ sâde:	212	17*	111 476
6) 'asel ⁶²	244	56*	98 092
7) badem	28	15*	13 011
8) kayısı	19	47, fi 308	5 996
9) alû-i ⁶³ siyah	12	79*	1 429
10) nişasta	62	73*	10 896
11) Meviz-i sürh ⁶⁴	42	38, fi 88	3 729
12) za'fran, 15 030 dirhem*			24 963
13) nohud, 400 kile, fi 30			12 000
14) fülül ⁶⁵ , 25,5 vakıyye			3 050
15) mastakı ⁶⁶ , 7 kıyye			890
16) piyaz ⁶⁷ , 5 277 vakıyye (—)			4 871
17) kal'ı ⁶⁸ , 42 (—)			1 871
18) paçe-i ganem berâ-yi bisafirîn, 3 387 Kâse, fi 2			6 794
19) turş-ı engür ⁶⁹ , 240 sebu, ⁷⁰ fi 16 ve 6 pul			4 020
20) şem'-i 'asel-i sefid, 40 vakıyye, fi 38			1 520
21) na'na-i huşk ⁷¹ , 20 vakıyye, fi 4 (yp- 8/a)		80	
22) penbe, berâ-yi mühimm-i kal'iger ⁷²		206	
23) 'alef ⁷³ , 800 kile, fi 7		5 600	
24) şem'-i revgan-ı pih ⁷⁴ 250 deste		2 500	
25) maydanos, 287 vevmen (—)?		1 658	
26) mast ⁷⁵ , berâ-yi şurbâ-i erz, 1 400 kıyye, beher 250 dirhem, fi 1		2 240	
27) gure ⁷⁶ , berâ-yi şurbâ-i erz, 120 vakıyye, fi 1		1 120	
28) kedû ⁷⁷ , berâ-yi şurba-i erz, 1 344 kıyye (—)(—)		434	
29) kemmûn ⁷⁸ , 164 vakıyye (—)		1 461	
30) nârdeng ⁷⁹ , 2 kantar 27 lodra, fi 176		399	
31) rikak ⁸⁰ , berâ-yi haklava-i misafirîn, 3 080 'aded		494	
32) hiyme ⁸¹ , 3 899 vezne, fi 12		47 256	

Be-cihet-i :

33) harc-ı turş-ı kedû ⁸² ve batıncan ve g.		538	
34) harc-ı ziyafet-i eşraf-ı misafirîn, berâ-yi baha-i mâkiyân ve gayruhu		737	
35) bedel-i ta'am-ı talebe-i medâris ve sair huddâm-ı cami'-i şerif ve 'imaret-i 'âmi- re ve huddâm-ı darü's-sifa-i ma'mure ve gayruhu: 284 ta'am, 'an gurre-i Ra. s. 993 ila gaye-i S. s 994, fi sene ber-vechi muhtelifi			189 290
36) El-icârât :			56 320
a) Be-cihet-i navlun-ı gendüm ve da- kıyk-ı İmâret-i Âmire, bi'd-defe'ât	35 825		

58) فلفل 59) موزسرخ 60) آلوی 61) عسل 62) روغن 63) ارز 64) کتدم دقیق 65) گوشت غنم 66) علف 67) قلمی کر 68) نمنه خشک 69) سبزو 70) ترش انکور 71) قلمی 72) پیاز 73) مصطکی 74) هیبه 75) درقاق 76) نارذنگ 77) کمون 78) کدو 79) غوره 80) ماست 81) روغن پیه 82)

b) Ücret-i hammalân-ı esb ve piyade ve resm-i kapan ve gayruhu, berây-ı havâyic-i kilar ma'a hammalân ve irgadiye ve nafaka-i yasakçıyân ve mu'temedân-ı hiyme ve ücret-i kal'iger ve gayruhu	18 897	
c) Ücret-i hammalân-ı esb ve piyade ve keyyâl ve kilekesân, berây-ı keşiden-i gendüm-i ta'am ve şa'ir ve 'alef, 'an anbar-ı yalu ilâ 'İmâret-i Âmire	1 610	
II) Be-çihet-i ihrâcât-ı lâzime-i camî-i şerif ve 'İmâret-i 'Âmire ve türbe-i şerife ve gayruhu ve hânden-i mevlûdü'n-Nebi,⁸² 'an M. ve akçe-i hacc-ı şerife ve âdet-i baklava-i imameyn ve müezzinân ve gayruhu ve melbusât-ı sıbyân-ı mekteb ve haro-ı mukarrere-i Darü's-şifâ-i ma'mure ve harc-ı ta'am-ı 'Aşurâ ve ta'am-ı hatme	151 612	
A) Be-çihet-i akçe-i hacc-ı şerif ve hânden-i mevlûdü'n-Nebi 'an M. ve âdet-i baklava ve melbusât-ı sıbyân ve harc-ı mukarrere-i Darü's-şifâ-i ma'mure ve ta'am-ı 'Aşurâ ve gayruhu	216 089	
Be-çihet-i:		
1 — akçe-i hacc-ı şerif şerrefeh'allahu te-âlâ ilâ yevmil'l-ahire ⁸³ , berâ-yi ruh-ı revân-ı merhum Sultan Süleyman Han, 'an vâcib-i sene 993, neferen 5, fi 5 000	25 000	
2 — harc-ı hânden-i ⁸⁴ mevlûdü'n-Nebi 'an M. 'aleyhi's-salât ve's-selâm Fi şehri Ra. s. 993 ve Ra. s. 994, 2 defa	42 607	
a) Fi şehri Ra. s. 993	19 836	
b) Fi şehri Ra. s. 994	22 771	
3 — âdet-i baklava-i imameyn ve müezzinân ve kayyımân ve siracıyân ve hafızân-ı mesahif ve mu'arriif ve hânende-i camî-i şerif, fi şehri N. s. 993	6 800	
Be-çihet-i:	neteren	
a) İmameyn	2	1 000
b) müezzinân	24	1 000
c) kayyımân ve kayyım-ı tabaka	11	1 000
ç) siracıyân ve hafızın-i mesahif ⁸⁵	10	3 000
d) mu'arriif ⁸⁶ ve hânende	(?)	800
4 — haro-ı ta'am-ı 'Aşurâ, der mâh-ı M. s. 994, gayr-ez mesarif-i kilar (yp. 9/a)	2 824	
5 — harc-ı ta'am-ı hatme-i ⁸⁷ şerif-i devir-hânân-ı mahfil-i camî-i şerif, fi 28 B. s. 993, gayr-ez-mesarif-i kilar	724	
6 — melbusât-ı sıbyân-ı mekteb- ⁸⁸ şerif, fi 16 Ra. ve 22 N. s. 993 ve fi 18 Ra. s. 994,	13 323	

معرف⁸⁶) مصاحف⁸⁵) خواندن⁸⁴) شرفها الله تعالى الى يوم الآخر⁸³) خواندن مولودالنبي⁸²)

ملبوسات صبيان مکتب⁸⁸) ختمه⁸⁷)

a) Baha-i cânehâ-i bogasi	72 sevb	7 735
b) Baha-i tafta-i kutnî ⁷⁹	92 'aded	1 035
c) Baha-i miyânbend	92 'aded	385
ç) Baha-i pabuç ve iç-edik	92 'aded	3 090
d) Baha-i pîrâhen ⁸⁰	32 sevb ⁸¹	768
e) Baha-i nalça ve düğme		250

7 — harc-ı mukarrere: Darü's-şifa-i ma'mure 'An gurre-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i S. s. 994, beher şehr fi 9 000, ma'a mahsul-ı Beytül-mal-i Darü's-şifa 124 987

a) Harc-ı mukarrere	108 000
b) Beytül-mal	16 987

- B) Be-cihet-i ihracât-ı lâzime-i cami'î şerif ve türbeteyn ve gayruhu ma'a harc-ı lâzım-ı cami'î şerif-i Şehzade Sultan Cihangir tâbe serâhu ve zaviye-i Hakîm Efendi 44 727
- 1) Be-cihet-i harc-ı lâzime-i Cami'î şerif:
- a — Be-cihet-i harc-ı ta'mir ve termim-i tob-ı âyinehâ-i derûun-ı cami'î şerif ve harc-ı tob-ı mukavva der mihrab 417
- b — Ücret-i ırgadân, berâ-yi gusteriden-i⁸² hasırhâ-i Mısri ve efşanden-i kalıçehâ-i cami-i şerif ve harc-ı şüyiden-i⁸³ şadırvan ve kenden-i giyah⁸⁴ ve eşcar-ı fevk-ı divar-ı harem-i kebir-i cami'î şerif ve gayruhu 321
- c — Be-cihet-i bahâ-i kufl ve meremmet-i kufl-ı bâb-ı harem-i kebir-i cami'î şerif ve baha-i sabun, mühimm-i şüyiden-i rûy-ı kalıçehâ. 71
- ç — Be-cihet-i bahâ-i rişte-i penbe⁸⁵, berâ-yı fitil-i şem'hâ-i mihrab ve şem'hâ-i hurde. 250
- d — Be-cihet-i bahâ-i badya-i hâk, berâ-yi sebil der piş-i bâbhâ-i cami'î şerif, der leyâl-i Ramazan ma'a ücret-i âb-keşân ve âb-dâdeî ^{86/a} 358
- e — Be-cihet-i baha-i cüz'-i 'Amme-i şerif ve 'an eczâ-i cami'î şerif zâyi' şude ve harc-ı meremmet-i cild-i eczâ-i şerife. 50
- f — Be-cihet-i baha-i hasırhâ-i Mihaliç ve hammâliye-i o, 71 kıt'a 2 257
- g — Ücret-i siracı, berâ-yi efrûhten-i⁸⁶ kanadil-i şerefe-i minâre ve kanadil-i tabaka-i derûn ve efrûhten-i kandil-i mahye 5 168
- h — Ücret-i siracı, berâ-yi efrûhten-i kanadil-i resm-i servhâ⁸⁷ ve resm-i serv-i mu'allak ve efrûhten-i kanadil-i minare der leyle-i donanma-i şehr 650
- ı — Be-cihet-i bahâ-i çubuk-ı billur, berâ-yi termim-i fener ve bahâ-i çubuk-ı ahen, berâ-yi sâhten-i çatal-ı fener ve bahâ-i tel-i piring ve mertek, berâ-yi sâhten-i resm-i serv-i kebir 209
- i — Be-cihet-i bahâ-i resm-i servhâ-i⁸⁷ âhen der tabaka-i derûn-ı cami'î şerif ve mahfil-i müezzinân: 12 'aded, fi 65, ma'a harc-ı reng-i sürh 988
- j — Ücret-i şem'ger⁸⁸, berâ-yı rihten-i⁸⁹ şem'hâ-i mihrab-ı cami'î şerif ve zaviye ve Cihangir ve mescidi Kara Bali ve rihten-i şem'hâ-i hurde 640

79) تافته قطنی 80) پراهن 81) ثوب 82) کستریدن 83) شوییدن 84) کندن کپاه 85) رشته پنبه 86) افروختن 87) سروها 88) شممگر 89) ریختن
85/a) آب کشان و آب داده فی

k — Be-cihet-i bahâ-i âb-ı limon ve teneke-i çub ve sabun, berâ-yi şüyiden-ı sincefhâ-i ⁹⁰ tob-ı âyinehâ-i derûn-ı cami-i şerif ve gayruhu	115
l — Be-cihet-i harc-ı reng-i sürh ve sebz ve mukavva ve çiriş ve tutkal, berâ-yi reng-zeden-i ⁹¹ kanadil der pîş-i mihrab-ı cami	127
m — Be-cihet-i bahâ-i sincefhâ-i harîr-i reng-âmiz, berâ-yi tob-ı âyinehâ-i derûn-ı cami ki zâvî'-şüde, fi 12 N. s. 993: 107 'aded, be-esmân-ı ⁹² muhtelife	4 065
82 'aded, fi 45	
25 'aded, fi 15	
n — Be-cihet-i ücret-i Üstâd Sefer dökmei, berâ-yi cilâkerden-i kurade ⁹³ ve şem'dan-ı büzürk-i tarafeyn-i mihrab-ı cami-i şerif ma'a tecdîd-i kapak-ı kurade-i ⁹⁴ mezbûr, ber-vech-i maktu' (yp. 8/a)	500
2) Be-cihet-i harc-ı lâzime-i türbe-i şerife-i kebîr:	
a — Be-cihet-i harc-ı reng-i cengâri-i ⁹⁵ şem'hâ-i büzürk-i türbe-i şerife, ma'a ücret-i nakkaş, fi şehri Ra. s. 993	285
b — Be-cihet-i ihracât-ı zer-mühre-kerden-i ser-âyinehâ-i tob-ı büzürk ⁹⁶ âvihten-i ⁹⁶ derûn-ı türbe, ma'a zer-mühre-i ⁹⁷ 'alem-i ser-i şem'hâ-i büzürk ve bahâ-i varak-ı zeheb ve çub-ı kapakhâ ve ücret-i nakkaş	2 716
c — Baha-i kanadil-i Firengî ve zincir-i piriñç ve sicim ve makara ve tob-ı çub, berâ-yi âvihten-i derûn-ı türbe	292
ç — Be-cihet-i baha-i hüve-i ⁹⁸ musanna', berâ-yi âvihten 'an mezar-ı şerife-i merhum, ma'a ihracât-ı lâzime ve üstâdiye ve bahâ-i sincaf-ı ⁹⁹ reng-âmîz-i harîr-i hüve-i ⁹⁸ mezbure	990
d — Be-cihet-i bahâ-i varak-ı zeheb ve sim ve reng-i sürh ve mukavva ve çiriş ve tutkal, berâ-yi renk-zeden-i kanadil-i Şamî ve İstanbul der devr-i türbe	248
e — Be-cihet-i baha-i verd ¹⁰⁰ ve zerrin- kadeh ¹⁰¹ , berâ-yi tezyîn-i etraf-ı mezar-i şerife-i merhum, ma'a bahâ-i şîşe-i şükûfe, bi'd-defe'ât	400
f — Be-cihet-i bahâ-i kufî, berâ-yi sanduk-i Eczâ-i türbe-i şerife ve ücret-i ırgadân efsânden-i ¹⁰² kaliçehâ-i türbe ve bahâ-i nân-ı Gilman-ı 'Acemiyân ki bağçe-i türbe timar-kerdend	126
g — Be-cihet-i bahâ-i delv ¹⁰³ ve resen, berâ-yi sakkay-i türbe-i şerife ki der eyyâm-ı sayf, 'an serdâb-ı ¹⁰⁴ mekteb âb-ı serd keşide ilâ türbe-i şerife, ma'a bahâ-i miftah-i bâb-ı mekteb	63
h — Be-cihet-i bahâ-i hasır-ı Mısırî, berâ-yı mühimm-i türbe-i şerife, 3 küt'a	350
ı — Be-cihet-i bahâ-i şem'-i 'asel', berâ-yi rihten-i derûn-ı şem'-dan li-ecli ¹⁰⁵ istihkâm-ı şem'-i 'asel-i büzürk-i türbe-i şerife: 4 vakıyye, fi 38	152
i — Ücret-i kal'iger, berâ-yi kal'i-kerden-i evânî-i türbe, ma'a bahâ-i kal'i ve penbe ve engişt	77
j — Be-cihet-i âdet-i sabun, berâ-yi şüyiden-i ¹⁰⁶ destarihâ-i merhum, fi sene-i kâmile	30

90) زمره 97) آویختن 96) بزرگ 95) رنگ جنکاری 94) قراده 93) بائمان 92) رنگ زدن 91) سنجافها 90)
 شویدن 106) لاجل 105) عن سرداب 104) دلو 103) اوشاندن 102) زرین قد 101) زرد 100) سنجاف 99) هو 98)

Be-cihet-i harc-lâzım-ı:

3) Türbe-i şerife-i merhume Sultan tâbe serâhu (25)	21
4) Medâris-i şerife (26)	120
5) Cami-i şerif-i Cihangir tâbe serâhu (27)	1 187
6) Kilâr-ı İmâret-i 'Âmire (28)	332
7) Fırın-ı fodula-i İmâret-i 'Âmire (29)	1 437
8) Matbah-ı İmâret-i 'Âmire (30)	4 632
9) Zâviye-i Hâkim Efendi (31)	580
10) Han-ı Çekme-i Kebîr (32)	1 402
11) Ferraşân-ı tâbhane ve ferraşân-ı harem-i bîrûn-ı camî-i şerif (33)	89
12) Hamam-ı vakf-ı şerif (34)	13 338
13) Serhane-i vakf-ı şerif (35)	154
14) Mekteb-i şerif (36)	84

25) Ücret-i ırgadân, berâ-yi cîşânden- ¹⁰⁷ kalıçebâ-i türbe-i şerife	21
26) a — Be-cihet-i bahâ-i kilid, berâ-yi bâb-ı medrese-i ııp ve meremmet-i kilid-i bâb-ı medrese-i Emîr Hasan-zâde Efendi	40
b — Ücret-i ırgadân, berâ-yi ihraç-kerden-i seng-i moloz, 'an medrese-i Su'udî Efendi	80
27) a — Be-cihet-i bahâ-i hasırhâ-i Mihâlc, 36 kıt'a be-esmân-ı muhtelife, ma'a hammaliye-i o	929
b — Ücret-i sıracı, berâ-yi efrâkten ¹⁰⁸ kanadî-i minare der leyâl-i Ramazan	250
c — Ücret-i hammal ve pereme, berâ-yi bürden- ¹⁰⁹ şem'-i Berât ilâ camî-i şerif	8
28) a — Ücret-i hammalân-ı piyade, berâ-yi keşiden-i erz-i Drama, 'an anbar ilâ anbar-ı diğere ve teht-kerden- ¹¹⁰ çuvalhâ-i dakıyık, ma'a bahâ-i gurbîl ve dâhten- ¹¹¹ çuvalhâ-i erz	238
b — Be-cihet-i bahâ-i galbîr-i nohud ve galbîz-i gendüm, ma'a meremmet-i pervâz-ı galbîz-i erz-i 'atlık (yr. 9/a).	94
29) a — Ücret-i sepet-ger, berâ-yi termim-i sepehâ-i fodula, 16 'aded	96
b — Be-cihet-i bahâ-i gal, berâ-yi mühimim-i fodula: 18 top, fi 45, ma'a bahâ-i gurbîl ¹¹²	816
c — Be-cihet-i bahâ-i parû-yî fodula ve bahâ-i sırtık berâ-yi mühimim-i habbazın	268
ç — Be-cihet-i kufaca-i âb ve çarh-ı felekkenne-i bi'r- ¹¹³ ve bahâ-i pervîzen- ¹¹⁴ sinid ve bahâ-i lak-i çub ¹¹⁵ ve sair	185
d — Be-cihet-i bahâ-i miyzan-ı tucî ¹¹⁶ , berâ-yi mühimim-i nân-ı fodula	60
30) a — Be-cihet-i bahâ-i bakrac-ı muhas-ı cedid, berâ-yi mühimim-i tabbahın, 2 kıt'a: 7 vakıyye 150 dirhem, fi 35	255
b — Be-cihet-i bahâ-i parû-yî âhen ve bahâ-i zıncır-ı âhen, berâ-yi bâb-ı matbah ve bahâ-i teber-i gâpî ¹¹⁷ ve meremmet-i teber-i 'atlık	148
c — Be-cihet-i bahâ-i menbil, berâ-yi nân-ı misafirîn ve bahâ-i sünger ve süngü-i âb ve bahâ-i kufe ve sicim-i çarup, berâ-yi mühimim-i ferrâç-ı matbah-ı imâret	110
ç — Be-cihet-i harc-ı termim-i kulb-ı kazgan ve ücret-i kal'iger, berâ-yi kal-i korden-i sinihâ ve sahanhâ ve tashâ ve kazgan-ı erz ve gendüm ve dânc ve yahni ve gayruhu ma'a bahâ-i kal'i ve penbe	1 250
d — Be-cihet-i bahâ-i tashâ-i me'kel-i suhtegân, ma'a nisanger-i tashâ ve ücret-i kal'iger, 50 'adet	2 877
31) a — Ücret-i sıracı, berâ-yi efrâkten-i kandîl-i şerife-i camî-i şerif der-leyâl-i Ramazan	120
b — Be-cihet-i bahâ-i deivhâ ¹¹⁸ berâ-yi mühimim-i han-ı pâç-ı zaviye: 4 'adet, fi 45.	180
c — Ücret-i kal'iger, berâ-yi kal-i-korden-i evânî-i zaviye ve şem'dân-ı tarafeyn-i mihrab-ı camî-i mezbur, ma'a bahâ-i kal'i ve penbe ve engist.	280
32) a — Be-cihet-i bahâ-i revgan-ı bezir ve harc-ı fitil ve ücret-i sıracı-kandîl-i han-ı mezbur, 'an gurre-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i Ş. s. 994.	1 010
b — Be-cihet-i harc-ı memlû-kerden-i meğâkha- ¹¹⁹ derûn-ı han-ı mezbur, el-vâkî' fi evdîl-i şehr-i Za. s. 933, berâ-yi ücret-i araba-i keşiden-i hâk ve ücret-i ırgadân (yp. 9/b).	392
33) Be-cihet-i bahâ-i sicim-i çarûb ¹²⁰ ve kerder ve gayruhu, 'an gurre-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i sene-i kâmilîe.	89
34) a — Be-cihet-i bahâ-i alçı ve tuğla ve mismar ve küng ve sac-ı âhen ve harc-ı tahliye-i helâhâ-i hamam ve ücret-i meremmetiyyân- ¹²¹ kazgan.	787
b — Be-cihet-i battalîyo- ¹²² hamam, ez-ân sebeb ki ta'mir ve termim-i düğeme-i küllhan ve ta'mir-i kazgan ve meremmet-ı derûn-ı hazine-i âb şud, bi'd-defe'ât: 41 yevmen ber-voch-i muhtelife.	6 550
c — Be-cihet-i kızırma-i hamam, der vakt-i ta'mir-i battalîyo- ¹²³ mezbur, fidef'a	6 000
35) Ücret-i kal'iger, berâ-yi kal-i-kerden-i kazgan ve sair evânî-i serhâne, fi şehr-i Ramazani'l-mûbarek sene 993, ma'a bahâ-i kal'i ve penbe.	154
36) Be-cihet-i bahâ-i me'kûlât-ı bahariyye-i sıbyan-ı mekteb, ¹²⁴ el-vâkî' fi şehr-i Ca. s. 993, gayr-oz mestârif-i kilâr.	84

غریبیل (112) دوختن (111) تہی کردن (110) بردن (109) افروختن (108) افشانیدن (107)

تبرکوش (117) میزان توج (116) لالچوب (115) پرویزن (114) قوفجہ آب و جرخ فلکلمہ بر (113)

ما کولات بہاریہ صیان مکتب (123) بطالیہ (122) مرمتیان (121) چاروب (120) مکاکہ (119) دلواہا (118)

c) Be-cihet-i harc-ı lâzime-i birûnî (37)	8 978
ç) Be-cihet-i ihrâcât-ı müteferrika:	7 566
a — Be-cihet-i harc-ı cild-kerden-i defter-i mu'temedân-ı evkaf ve cild-i defter-i vezâif ve bahâ-i takvîm-i cedid ve ücret-i kösemî ¹²⁶ , berâ-yi âverden-i aġnâm-ı kurban-ı 'iyd-i edha ¹²⁷	135
b — Be-cihet-i bahâ-i kâğıd-ı haşebî ve mürekkeb, berâ-yi defâtîr ve mekâtib-i evkaf, bi'd. defe'ât	195
c — Be-cihet-i harc-ı ahkâm-ı şerife, berâ-yi mühimm-i evkaf ve harc-ı sûret-i huccet ve gayruhu, bi'd-defe'ât	238
ç — Be-cihet-i bahâ-i astar ve sicim ve şem'-i mühür, berâ-yi vezâif-i mevâlî-i 'izâm, bi'd. defe'ât (yp. 10/b)	104
d — Be-cihet-i bahâ-i kufl ¹²⁸ , berâ-yi oda-i tah-tanî ve fevkanî-i 'imâret ve bâb-ı ahur ve meremmet-i sepethâ-i mezbelekeş ve bahâ-i sepet-i cedid-i mezbelekeş	172
e — Be-cihet-i teslim be-Hacı Mehmel tabîbi Hassa, berâ-yi ta'mir-i divar-ı hod ve ta'mir-i kâriz-i helâhâ-i Camî-i Cihangir ki der zîr-i divar-ı mezbûr vâki'-şude, fi 27 Ş. s. 993	1 000
f — Ücret-i ırgadân, berâ-yi keşiden-i kerestehâ-i hane-i Şeyh Kaya ki kal'-kerden ve pâk-kerden-i câ-yi hane-i mezbûr ve bahâ-i şinik-i çûb, berâ-yi mühimm-i 'alîk-ı misafirîn ve bahâ-i vezne-i dinar ve gayruhu	124
g — Be-cihet-i bahâ-i sandık-ı kösele, berâ-yi hıfz-kerden-i vakf (iye), sınırnâme ve defter-i vilâyet-i evkaf ve sair temessükât der kilâr-ı imâret ma'a bahâ-i kilid	160
h — Be-cihet-i ihracât-ı me'kûlât ve harc-ı saire der vakt-i tahmîn-i binâ-yi Abdi Çelebi, mütevellî-i sâbık, der kemerhâ-i Kâğıdhane ve cisr-i Çekme-i Kebîr ve scdd-i râh-ı âb-ı çeşme-hâ-i Hasırlı ve gayruhu	1 680
ı — Be-cihet-i mukata'a-i zemîn-i anbar-ı gallât ve zemîn-i hane-i vakf, der birûn-ı bâb-ı Cebe Ali, 'an vâcib-i sene 993	756
i — Be-cihet-i bahâ-i bogasi-i maî, berâ-yi mühimm-i yasdık-ı odahâ-i 'imâret	62
j — Be-cihet-i harc-ı lâzım der vakt-i teslim-i nukre be-Hızâne-i Âmire, 'an bekayâ-yi 'Abdi Çelebi mütevellî-i sâbık	140
k — Be-cihet-i mukata'a-i zemîn-i kâriz li-vakf-ı merhum Monla Gürânî, 'an vâcib-i sene 993	300

37) a — Be-cihet-i harc-ı râh ve nafaka-i mu'temedân, berâ-yi refen¹²⁹ be-muka-ta'ât ve âverden-i nukre-i¹²⁵ vakf 'an mukata'ât, bi'd-defe'ât.

b — Be-cihet-i kirâye-i nukre-i vakf ki 'an mukata'ât âverdend bi'd-defe'ât.

l — Be-cihet-i bedel-i a'şar-ı müsellimân-ı Has-köy, der liva-i Çirmen, 'an vâcib-i sene 993	2 400
D) Be-cihet-i mubaya'ât-ı anbar-ı mühimmât :	178 797
a — Be-cihet-i bahâ-i zeyt, 2631 müdre 2 vakıy-ye, be-esmân-ı muhtelif	111 652
b — Be-cihet-i bahâ-i keten ve resen-i keten, 292 kıyye, be-esmân-ı muhtelif	3 623
c — Be-cihet-i bahâ-i kufa ve kâse-i cûb ma'a hammaliye ve parû-yi çûb ve bahâ-i sünger ve fuçî-i 'asel ve gayruhu	1 157
ç — Be-cihet-i bahâ-i astar, berâ-yi mühimm-i râh-ı âb ve resen-i ihlamur ve resen-i Tire ve bahâ-i penbe-i lökün ve bahâ-i alçı, mühimm-i camhâ ve gayruhu	1 618
d — Be-cihet-i ücret-i müytâb, berâ-yi tâften-i resenhâ-i ¹²⁹ râh-ı âb, 'an keten: 110 'adet, fi 1	110
e — Be-cihet-i bahâ-i carûb-ı minder, berâ-yi mühimm-i ferraşân, 50 'aded	95
f — Be-cihet-i bahâ-i keç-i ¹³⁰ Rumeli, berâ-yi zahire-i mühimm-i lökün ve gayruhu, 249,5 kantar, fi 6 (vp- 10/a)	1 767
g — Be-cihet-i bahâ-i kanadil-i İstanbul ve bahâ-i telhâ-i kaz-pây ¹³¹ ve kandil-i Efrengî ve kandil-i minare ve bahâ-i camhâ-i büzürk ve kûçek, bi'd-defe'ât	15 098
h — Be-cihet-i bahâ-i revgan-ı bezir, berâ-yi zahire-i anbar: 1108 müdre, fi 40	40 720
ı — Be-cihet-i carre-j ¹³² Mısırî, berâ-yi mühimm-i anbar, 10 'aded, fi 60	600
i — Be-cihet-i hammaliye-i zeyt ve revgan-ı bezir ve harc-ı saire	2 658
j — Be-cihet-i bahâ-i lülehâ-i tuç, berâ-yi zahire-i anbar, 10 'aded, fi 17	464
E) El-meremmât :	59 454
1) Meremmât-ı müteferrika-i evkaf:	22 579
a — Be-cihet-i harc-ı meremmât-ı tob-ı âyine-i derûn-ı cami'-i şerif ve tecdîd ve termim-i sandukhâ-i kanadil-i minare ve şüyiden-i ¹³³ mihrab-ı cami'-i şerif ve tahliye-i helâhâ-i canib-i yemin-i cami'-i şerif ve termim-i kaldırım-ı fevk-i bacahâ-i kâriz ve nev-sâhten-i kirîşhâ-i sakiye ¹³⁴ ve meremmât-ı camhâ-i Cami'-i şerif ve türbe ve tâmir ve termim-i bâb-ı medrese-i Darül'hadis ve tahliye-i kâriz-i helahâ-i medâris ve gayruhu, bi'd-defe'ât, bâ-tevarih-i muhtelif, 'an 25 C. s. 993	5 065
1) Mubaya'ât	1 116
2) İcârât	3 949

- b — Be-cihet-i harc-ı nev-sâhten-i kapakhâ-i kazgan-ı matbah ve ücret-i ırgadân-ı keç-i İmroz (?), der anbar ve bahâ-i miyzâb-ı¹³⁵ fevk-ı hane-i iskele-i vakf ve nev-sâhten-i lâk-i hamîr-i fodula ve sair, tahliye ve termîm-i kâriz-i mekteb ve gayruhu 'an tevarîh-i muhtelife, 'an 21 Ra. s. 993 4 805
- 1) Mubaya'ât 2 658 (yp. 11/a)
2) İcârât 2 147
- c — Be-cihet-i harc-ı meremmât-ı kaldırım-ı kâriz-i serhâne ve pîş-i Bâb-ı Mimar Ağa ve teccid ve termîm-i derûn-ı külhan-ı hamam-ı vakf ve meremmât-ı derûn-ı hazine-i âb ve kazgan ve verdaşten-i¹³⁶ bina-i hane-i fevkaanî, canib-i serhâne ve meremmât-ı râh-ı âb-ı kerm ve serd¹³⁷ ve teccid-i künkhâ-i derûn-ı hamam, bi'd-defa'ât, 'an 27 R. s. 993 (yp. 10/b). 6 962
- 1) Mubaya'ât 2 688
2) İcârât 4 274
- ç — Be-cihet-i harc-ı teccid ve ta'mîr-i dolabhâ ve pencerehâ-i imam-ı cedîd ve ta'mîr ve termîm-i hane der iskele ve meremmât-ı hane-i imam Mahmud Çelebi bi'd-defe'ât ve bazı termîm-i kaldırım ve meremmât-ı elvâh-ı hamam ve nev-sâhten-i sehpa-yi derûn-ı camî-i şerif-i zaviye ve meremmât-ı âteşdân¹³⁸ ve nev-sâhten-i perde-i bâb ve pûşîş-i hankah ve hane ve âteşdân-ı şeyh-i zaviye ve gayruhu, 'an 4 C. s. 993 5 747
- 1) Mubaya'ât 3 694
2) İcârât 2 053
- 2) Be-cihet-i ihrâcât-ı râh-ı âb-ı camî-i şerif: 10 244
- a — Be-cihet-i bahâ-i lülehâ ve ücret-i kaldırımî ve meremmât-ı râh-ı âb, kurb-ı hane-i Hz. Siyavuş Paşa ve meremmât-ı musluk-ı türbe ve şadırvan ve meremmât-ı râh-ı âb-ı tâbhâne ve meremmât-ı râh-ı âb der divar-ı hamam ve meremmât-ı râh-ı âb der yaylak-ı büzürk ve gayruhu, der hizmet-i Üveys ser-bölük, 'an 15 Ra. s. 993 2 113
- 1) Mubaya'ât 938
2) İcârât (1 175)
- b — Be-cihet-i ücret-i lâğımçıyân ve harc-ı meremmât-ı râh-ı âb ve tahliye-i kâriz ve kalay-kerden-i tas-ı musluk ve ihrâcât-ı râh-ı âb-ı müteferrika-i Hisarlu der hizmet-i Hüseyin ve Yusuf ve Murad râh-ı âbiyân, 'an 11 Ca. s. 993 6 548
- 1) Mubaya'ât 1 550
2) İcârât 4 998
- c — Be-cihet-i harc-ı meremmât-ı râh-ı âb-ı zaviye ve termîm-i kaldırım-ı fevk-ı râh-ı âb ve meremmât-ı râh-ı âb-ı çeşme-i Kebîr ve meremmât-ı râh-ı âb-ı camî-i merhum Şehzâde Sultan Cihangir tâbe serâhu 1 583
- 1) Mubaya'ât 392
2) İcârât 1 191
- 3) Be-cihet-i ihracât-ı râh-ı âb-ı Kâğıthane: 62 631
- a — Be-cihet-i harc-ı meremmât-ı râh-ı âb-ı çeşme-i kasaba-i hz. Ebâ Eyyûb-ı Ensarî ve meremmât-ı lüle-i Çeşme-i

piş-i Bâb-ı Davud Çavuş ve meremmât-ı sedd-i piş-i kemer-i Dırâz ma'a bahâ-i keç¹³⁹ ve meremmât-ı kovuk-i kemer ve kemer-i Yanık-zade ve kemerhâ-i kurb-ı Ayvad ve kemerhâ-i saire ve bahâ-i keç-i zahire der anbar-ı karye-i Burgaz der hizmet-i Hamza ser-bölük, fi 27 Ca. s. 993 16 664

1) Mubaya'ât 10 950 (yp. 11/b)

2) İcârât 5 714

b — Be-cihet-i harc-ı meremmât-ı râh-ı âb-ı bi'r-i mâ-i câh-ı¹⁴⁰ Kapûy-ı Ağa der kurb-ı saray-ı Rüstem Paşa ve meremmât-ı râh-ı âb-ı çeşme-i Çarşu-yi Mahmud Paşa ve meremmât-ı râh-ı âb-ı çeşme-i mahalle-i Aşık Paşa ve tabliye-i derûn-ı kâriz-i çeşme-i mezbûre ve meremmât-ı râh-ı âb-ı çeşme-i birûn-ı Bâb-ı Hîme ve çeşme-i şerbet-ciyân ve meremmât-ı râh-ı âb-ı çeşme-i Kapan-ı Dakıyık, 'an tevarih-i muhtelif, 'an 15 Ra- s. 993

4 095

1) Mubaya'ât 158

2) İcârât 3 937

c — Be-cihet-i harc-ı meremmât-ı râh-ı âb-ı mahalle-i Ekşidut ve çeşme-i cânib-i Yedi-kulle ve meremmât-ı lâğım-ı kâriz-i cânib-i hamam-ı Ali Paşa ve meremmât-ı râh-ı âb-ı mahalle-i Çerakçı ve meremmât-ı râh-ı âb-ı bi'r-i mâ-i kurb-ı Bâb-ı İsa ve ba'zı termim-i kaldırım ve meremmât-ı râh-ı âb-ı çeşme-i Mermer Musluk ve meremmât-ı râh-ı kurb-ı hane-i Hüseyin Paşa, 'an 21 Ra. s. 993

5 872

1) Mubaya'ât 508

2) İcârât 5 364

III

EL-BÂKİ: 6 313 766

A — Min zalike'l bâkî¹⁴¹: be-cihet-i zevâid-horân-ı¹⁴² vakf ve teslimât be-Hızane-i 'Âmire ve gayruhu ve vezâif-i güzeste-i ba'zı huddâm-ı evkaf.

1 174 986

1 — Be-cihet-i zevâid-horân-ı evkaf-ı şerife, 'an gurre-i Ra. s. 993 ila gaye-i S. s. 994, fi 12 eshür.

Cema'at-ı :	neferen	fi yevm	fi 12 eshür	el-müşahere	(Yekûn)
a) mevalî-i ¹⁴³ 'izam (A)	9	930	334 800		(334 800)
b) mevalî-zâde. gân (B)	37	660	237 600	30 830	(268 130)
c) sâdât ¹⁴⁴ ve meşâyih (C)	65	547	196 920	18 794	(215 714)
c) sulchâ-i ¹⁴⁵ mütefferika (D)	43	162	58 320	4 350	(62 670)
d) sipahiyân (E)	27	89	32 040	2 250	(34 290)
e) hava'in ¹⁴⁵ (F)	7	41	14 760	4 500	(19 260)
	188				(935 164)

صالحا (145) سادات (144) موالى (143) زوايد خوران (142) من ذلك الباقي (141) بئر ماء جاء (140) كچ (139)

خواتين (146)

Cema'at-ı mevâli-i 'İzam :		fi yevm
A — 1) Mevlânâ Şeyhî Çelebi Efendi		20
2) Mevlânâ Muhiddin Efendi, kadı'asker-i sâbık-ı Anadolu		150
3) Mevlânâ Abdülğani Efendi, kadı'asker-i sâbık		150
4) Mevlânâ Bahâüddin Efendi, kadı'asker-i sâbık		150
5) Mevlânâ Abdülkerim Efendi, İmâm-ı padişah		100
6) Mevlânâ Muslihiddin Efendi, kadı'asker-i sâbık-ı Medîne-i Münevvere		100
7) Mevlânâ Şemsüddin Efendi, kadı'asker-i (?) sâbık-ı Bursa		90
8) Mevlânâ Muhiddin Efendi, kadı-ı sâbık-ı Medîne-i Münevvere		90
9) Mevlânâ Abdülvehhab Efendi, kadı-ı İzmir		80

Cema'at-ı mevâli-zâdegân		fi yevm	fi yevm
B — 1) Mehmed Çelebi b. Yahya Efendi (yp.12/a)	35	16) Derviş Ali Çelebi b. Şeyhi Çelebi	30
2) Mehmed Çelebi zâde	55	17) Celâleddin Çelebi b. Muhiddin Efendi	15
3) Mehmed Çelebi diğ. zâde (1)	50	18) İbrahim Çelebi b. Monla Çelebi Efendi	31
4) Mehmed Çelebi b. Muhiddin	35	19) Abdullah Çelebi b. Şeyh Muhiddin	20
5) Ahmed Çelebi b. Abdülkerim	35	20) Abdalbaki Çelebi b. 'İvez Efendi	30
6) Mustafa Çelebi Bostan-zâde (2)	30	21) Mehmed Çelebi b. Abdülğani Efendi	20
7) Mehmed Çelebi b. Bostan-zâde Efendi (3)	30	22) Mehmed Çelebi b. Mustafa	10
8) Yahya Çelebi b. Bostan-zâde Efendi (4)	25	23) İbrahim Çelebi b. Muhiddin Efendi	10
9) Mehmed Çelebi b. Abdülkerim Efendi	20	24) Mehmed Çelebi b. Muslihiddin Efendi	20
10) Yusuf Çelebi b. Ahmed Efendi	20	25) Mehmed Çelebi b. Abdullah Efendi	15
11) Yahya Çelebi b. Ali Çelebi Efendi	20	26) Ahmed Çelebi b. Abdullah Efendi	10
12) Mehmed Çelebi b. Şemsüddin Efendi	15	27) Mahmud Çelebi Hoca-zâde	20
13) Hasan Çelebi b. Ahizâde	30	28) Mehmed Çelebi b. Şemsüddin Efendi	25
14) Hüseyn Çelebi b. Ahizâde	30	29) Mustafa Çelebi b. Abdurrahman el-mütevelli	20
15) İbrahim Çelebi b. Ahizâde	25	30) İbrahim Çelebi Piri	7

1 İbtidâ şud 'an 18 Ra. s. 993. El-müşahere fi 2 eşhür 13 yevmen.

3 650

2 'An gurru-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i Zilhicce Z. sene-i minh, el-müşahere fi 10 eşhür

9 000

3 'An gurru-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i Z. sene-i minh, el-müşahere fi 10 eşhür

9 000

4 'An gurru-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i Z. sene-i minh, el-müşahere fi 10 eşhür

7 500

31) Mahmud b. Mahmud	10	35) Yahya Çelebi b. Mustafa	10
32) İshak b. Cemal Efendi	2	36) Seyyid Hasan b. Seyyid Mustafa	5
33) Şeyh Mehmed b. Lütfullah	10	37) Mehmed Çelebi b. Burhan Efendi (5)	8
34) İbrahim Çelebi b. Yahya	20		

Cema'at-ı sâdât ve meşâyih :		fi yevm	
C — 1) Seyyid Emir Gazi	40	29) Ahmed v. Kuseyri	10
2) Şeyh Ahmed Semerkandi	20	30) Hüsâm	6
3) Seyyid Şa'ban	20	31) Ebubekir	5
4) Mustafa b. İbrahim	10	32) Ali Dede	2
5) Abdurrahman b. İbrahim	10	33) Yunus Dede	20
6) Şeyh Abdurrahim Kefel	15	34) Seyyid Zeynel-'Abidin	5
7) Şeyh Abdurrahman b. Bayazid	5	35) Receb Halife	10
8) Mevlânâ Şeyh Mehmed	20	35) Seyyid Ahmed	4
9) Seyyid Kasım	1	37) Şeyh Hasan Vefat	9
10) Şeyh Yusuf b. Sinan	10	38) Şeyh Süleyman	5
11) Şeyh Ahmed b. Mahmud	21	39) Muhiddin Mesnevi-hân	25
12) Seyyid İsmail Şeyh Yozgadi	10	40) Beytullah Dede	15
13) Seyyid Mehmed b. Seyyid İsmail	10	41) Ali b. Murad	5
14) Şeyh Ahmed Nakşebendi	11	42) Şeyh Abdülvehhab tırgeri (9)	10
15) Muslihiddin	5	43) Mustafa b. Şeyh Abdullah	5
16) Şeyh Hüsâm	5	44) Seyyid Ahmed b. Seyyid Mehmed	5
17) Şeyh Mehmed b. Sinan (6)	30	45) Şeyh Abdullah	10
18) Şeyh İbrahim	30	46) Monla Hasan	10
19) Halil b. Üveys	8	47) Seyyid Mustafa b. Seyyid Mehmed (10)	8
20) Hüsâm b. Celâleddin	4	48) Mehmed, mütevellî-i sâbık	10
21) Şeyh Abdülkerim vâ'iz (7)	5	49) Mevlânâ Abdi	2
22) Abdur'rahim	6	50) Şeyh Ebu'l-hayr	10
23) Osman Dede	5	51) Halil b. İbrahim	5
24) Mehmed b. Hacı Behram	7	52) Mevlânâ Mehmed	2
25) Mustafa, a'mâ	25	53) Mevlânâ Karabaş-zâde (11)	5
26) Şeyh Mehmed Seydi b. Şeyh Ahmed	15	54) Sinan Dede	2
27) Şeyh Mehmed Haşimî	7	55) Şeyh Nizamüddin	2
28) Yusuf b. Hacı Mehmed	20	56) Mahmud, İmam	7
		57) Şeyh Ramazan, a'mâ	2

5 Mütevellî-pud, fi şehr-i Z. s. 993, el-müşâhere ilâ gaye-i N. fi 7 eşhür	1 600
6 Mütevellî fi şehr-i Z. 993, el-müşâhere fi 9 eşhür	8 100
7 'An garre-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i N. sene-i minh, el-müşâhere fi 7 eşhür	1 050
8 Mütevellî-pud fi 15 S. s. 994, el-müşâhere fi 11 eşhür ve 14 yevmen	2 064
9 Mütevellî-pud fi evlâ-i şehr-i B. s. 993, el-müşâhere fi 4 eşhür	1 200
10 'An garre-i Ra. 993 ilâ gaye-i M. s. 994, el-müşâhere fi 11 eşhür	2 640
11 'An garre-i Ra. s. 993 gaye-i L. sene-i minh, el-müşâhere fi 8 eşhür	1 200

58) Abdurrahman (12)	3	62) Seyyid Mustafa b. Abdul-	
59) Şeyh Muslihiddin Bayatî	10	gani	5
60) Mahmud b. Mustafa	5	63) Şeyh Ahmed	10
61) Abdurrahim, vâ'iz	14	64) Hacı Mehmed Şuçâ (13)	—

Cema'at-ı sulchâ-i müterrika (yp. 13/a) :

	fi yevm		fi yevm
D — 1) Süleyman Hallfe	5	21) Perviz b. Abdullah	5
2) Mustafa b. Receb	4	22) Behram b. Abdullah	5
3) Şerife-zâde Receb	4	23) Mustafa b. Mehmed, kâtib	5
4) Mehmed b. Ahmed	3	24) Seyyid Mansur	4
5) Mustafa, emîn-i surre-i ¹³⁴ kaftancıyan	5	25) Mahmud, kemha(f)	5
6) Mahmud, kethuda-i kaftan- cıyan	5	26) Hızır b. Üveys	5
7) Mehmed b. Ahmed	5	27) Receb Dede, a'mâ	2
8) Rıdvan b. Abdullah Yozgadî	5	28) Ferhad Dede	3
9) Hacı Şa'ban Yozgadî		29) Hacı Bilâl	5
10) Hacı İbrahim Yozgadî (14)	5	30) Ahmed Tatar	4
11) Sinan, emîn-i surre-i sab- hafân	4	31) Mahmud b. 'Ali	2
12) Memi b. Mustafa, kethu- da-i berberân	4	32) Mustafa, müslim-i nev	5
13) Behram b. Abdullah, şeyh-i berberân (15)	4	33) Pîr Ali, hadım	4
194) Mehmed b. Ahmed (16)	5	34) Aydın, mürtemed-i râh-i âb-ı Çorlu	5
15) Faik b. Abdullah	5	35) Ali, kötürüm	3
16) Mahmud b. İbrahim	5	36) Emin, a'mâ	2
17) Hacı Ali, kethuda	5	37) Mustafa, Kötürüm	2
18) Mehmed b. Şa'ban (17)	5	38) Mehmed b. Mirâbî	7
19) Ferhad, merdüm-i sultan	8	39) Elmas. hadım	3
20) İbrahim, korıcı-i râh-i âb-ı Çorlu	5	40) Mehmed, yetim	1
		41) Hüsâm, kethüdâ-i keflîşge- rân ¹³⁵	4
		42) Hasan, emîn-i surre-i ke- flîşgerân	5
		43) Muharrem, hamamî	2

Cemaat-ı Sipahîyan :

	fi yevm		fi yevm
E — 1) Ferhad b. Abdullah (18)	5	6) Yunus Delvine (yp. 13/a)	4
2) Ali Canik	5	7) Süleyman, sipahl	5
3) Şah-Murad	10	8) Hasan Bosna	4
4) Hüseyin b. Mustafa	4	9) Ali Konya	6
5) Musa, silahdâr	4	10) Mahmud Yenişehir (19)	5

12 'An gur-re-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i Ş. sene-i minh, el-müşahere fi 6 eşhür

540

13 Fi sene

2 000

14 'An gur-re-i Ra. s. 933 ilâ gaye-i Ca. sene-i minh, el-müşahere fi 3 eşhür

450

15 Mülteveffâ-şud fi 13 Ş. s. 993, el-müşahere fi 5 eşhür

600

16 'An gur-re-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i Za. sene-i minh, el-müşahere fi 10 eşhür

1 500

17 Mülteveffâ-şud fi evâhîr-i M. s. 994, el-müşahere fi 11 eşhür

1 650

18 'An gur-re-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i Za. sene-i minh, el-müşahere fi 7 eşhür

1 050

19 'An gur-re-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i L. sene-i minh, el-müşahere fi 8 eşhür

1 200

11) Mehmed b. Kasım, kılâri	4	19) Hasan, mehter	1
12) Mustafa b. Abdullah, mehter	1	20) Hüseyin, gulâm-ı Der	3
13) Bekir Ağa	10	21) Süleyman birader-i Yusuf	4
14) Mustafa Dimetoka	8	22) Maksud Kethuda	6
15) Ahmed	8	23) Mustafa	3
16) Yusuf Vardar	3	24) Nasrullah, sipahl	2
17) Süleyman Vodina	5	25) İskender, sipahl	6
18) Ferhad Abdullah	2	26) Ken'an, Çavuş	10
		27) Hoca Mehmed	1

	<u>fl yevm</u>		<u>fl yevm</u>
F — 1) Nefise Hatun	5	5) Safiye Hatun	3
2) Ayye Hatun	15	6) Cemile Hatun	10
3) Espe Hatun (20)	10	7) Ümmiye Hatun (21)	5
4) Sakine Hatun	8		

2 — Et-teslimât :

239 822

- a) Teslim be-Hizane-i 'Âmire 'ammereha'llahu te'alâ ilâ yevmi'l-ahire¹⁴⁷, an bekayâ-yı 'Abdi Çelebi mütevellî-i sâbık, fi 3 M. s. 994 204 060
- b) Teslim be-İsmail Çavuş zide kadrihu¹⁴⁸, nazır-ı sâbık-ı râh-ı âb, berâ-yi ta'mir-i kâriz-i râh-ı âb, fi şehri B. s. 993 32 862
- c) Teslim be-Hasan Efendi, el-müderriş be-medrese-i Çorlu, berâ-yi ihracât-i termim-i râh-ı âb, fi 13 B. s. 993 1 000
- ç) Mevacib-i guzeşte-i Fazlı, mu'temed-i evkaf ki 'an vacib-i sene 993 bakî mânde, 'an gurre-i L. s. 992 ilâ gaye-i S. s. 993 ma'a ta'amiyye-i o 1 000
- d) Mevacib-i guzeşte-i Osman, câbî-i Karnafol ki 'an vacib-i sene 992 bakî mânde, 'an gurre-i L. s. 992 ilâ gaye-i S. s. 993, fi yevm 6, fi 5 eşhür. 900

B — Nassa'l-bâkî¹⁴⁹

5 138 730

1 — Min zalike'n-nass¹⁵⁰ der zimem-i 'ummâl-i¹⁵¹ mukata'ât-ı evkaf (yp. 14/a)

2 059 001

- a) 'An vacib-i sene 992. Der zimmet-i: 331 310
- 1) Bali Beğ ve Mehmed, mültezimân-ı mukata'a-i Zihna 247 795
- 2) Dimitri, mültezim-i mukata'a-i Evreşe ve tevâbi'uhu 157 826
- 3) Hüseyin ve Mustafa, mültezim-i mukata'a-i Karı-baba 107 833
- 4) Keyvan b. Abdullah, mültezim-i mukata'a-i karye-i Yağcı 3 400
- 5) Mavridi ve Todoraki, mültezimân-ı mukata'a-i Cok-sekban ve tevâbi'uhu 33 017
- 6) Hasan b. Abdullah, ser-furuş¹⁵², 'an içare-i dükkân-ı serhane 414

20 Müteveffâ şude fi evâhîr S. s. 994, el-müşahere fi 11 eşhür

3 600

21 'An gurre-i Ra. s. 993 ilâ gaye-i L. sene-i minâ el-müşahere fi 8 eşhür

1 200

سرفروش (152) ذم عمال (151) من ذلك النص (150) نص الباقي (149) زیده قدره (148) عمره والله ته الى اليوم الاخره (147)

7) Musa ve Hasan, kâtib-i müşahere, 'an mukata'a-i zeminhâ-i bağçe-i Tophane	425
8) Musa Câbî ve Hasan, kâtib-i müşahere-i mukata'a-i zeminhâ ilâ bağçe-i Tophane	2 600
9) Hüseyin câbi, 'an behâ-i gendüm ki der Trablus furuhte, ba'del-hisab bâkî mânde ¹⁵³	1 000
b) 'An vacib-i sene 993	1 727 691

Der-zimmet-i :

1) Osman b. İbrahim, mültezim-i mukata'a-i Filibe	408 054
2) Muslhiddin ve Ali ve Murad, mültezi-mûn-ı mukata'a-i Drama	136 075
3) Mehmed b. Piri ve Hacı Mustafa, mültezimân-ı mukata'a-i Zihna	58 682
4) Hüseyin, mültezim-i mukata'a-i Yenice-i Karasu	84 303
5) Ali Beğ, mültezim-i mukata'a-i Evşere ve Karı-baba ve karye-i Yağcı	389 816
6) Ali Veli, mültezim-i mukata'a-i Ece-âbâd der kaza-i Gelibolu	297 874
7) İstefan, mültezim-i mukata'a-i İmroz ve Semendirek	291 505
8) Mavridi, mültezim-i mukata'a-i karye-i Ohlaz	15 000
9) Mavridi ve Todoraki, mültezimân-ı mukata'a-i Çok-sekban ve tevabi'uhâ	19 590
10) İstemad, mültezim-i mukata'a-i karve Tatarlar	3 536
11) Ahmed, mültezim-i mukata'a-i karye-i Aganı	7 028
12) Musa câbî ve Hasan kâtib-i müşahere, 'an mukata'a-i zeminhâ-i bostanlık Lanka	13 162
13) Hasan b. Abdullah ser-fürüş, 'an icare-i dükkân-ı serhane	466
14) Musa câbî ve Hasan, kâtib-i müşahere, 'an mukata'a-i zeminhâ-i bağçe-i Tophane (vp. 14/b)	2 600

2 — Sahha'l-bâkî

3 079 779

Be-cihet-i :

a) Şa'ir-baha, be-mukabele-i hizmet-i tevliyet-i evkaf	20 000
b) ihracât-ı sene-i âtiye, ber-vech-i yedek Ez'af'ü-l-'ibâd Balt el-mütevellî (Okunamayan bir mühür)	3 059 779
Tahrîren fi evâll-i şehri Ramazani'l-mübârek fi şuhûr-i sene erba'a ve tis'in ve tis'a ml'e	

(Anbar hesapları)
Muhasebe-i gallât-ı heride¹⁵⁶ ki der bâlâ mukayyed est, ma'a bakıyye-i
muhassebe-i maziye 'An evvel-i Mart el-vâkı'fi't-tarihi' l-mezbur ilâ gaye-i
Felvar sene 994.

I

Asl-ı gallât ma'a bakıyye-i muhassebe-i maziye (—)

	'an bakıyye (kile)	'an ibti- yâ ¹⁵⁷ (kile)	(Cem'an) (kile)
1) Ed-dakıyk ma'a gendüm-i dakıyk ¹⁵⁸	9 176	7 984	17 160
2) El-erz ¹⁵⁹	4 374	1 194	5 571
3) Nohud	201	400	601
4) Sa'ir ve 'alef ¹⁶⁰	3 101	800	3 901
5) Nemek ¹⁶¹	840		840

	Kantar	Lodra	dîrhem	Kantar	Lodra	Kantar	Lodra	dîrhem
6) Er-revgan-ı sâde	144	55	28	212	17	356	72	28
7) El-'asel ¹⁶²	234	72	162	244	56	479	28	162
8) Nişasta	15	31	144	(?) 64	73	80	4	144
9) Kayısı	8	41	—	19	47	27	88	—
10) Badem	7	14	96	28	15	35	29	96
11) Alû-i ¹⁶³ siyah	6	48	96	12	79	19	27	96
12) Mevz-i sürh ¹⁶⁴	51	89	96	42	38	94	27	96
13) Mevz-i siyah	35	16	112	27	60	52	76	112
14) Nardeng	3	73	64	—	27	6	—	64
15) Sem-i 'asel-i zerd	(62) 15	73	112	—	—	15	73	112

	Vakıyye	dîrhem	Vakıyye	dîrhem	Vakıyye	dîrhem
16) Za'fran	—	1 779	17 5990	—	—	19 369
17) Mastakl ¹⁶⁵	2	320	7	—	9	320
18) Fülül ¹⁶⁶	42	396	25	200	68	196
19) Kemmûn ¹⁶⁷	28	294	164	—	192	294
20) Pıvaz ¹⁶⁸	1 028	—	5 277	—	6 305	—
21) Na'na-i husk ¹⁶⁹	1	224	20	—	21	224
22) Nişadır-ı safi	—	—	57	228	57	229
23) Sem-i sefid	—	—	40	—	40	—
24) Zeyt ¹⁷⁰	2 682	—	13 157	—	15 839	—
25) Kal'î-i safi	—	—	42	—	42	—
26) Sem-i revgan-ı pih ¹⁷¹	317,5 akçe	—	2 500 akçe	—	2 817,5 akçe	—
27) Hiyme ¹⁷²	286 vezne	—	4 379 vezne	—	4 665 vezne	—

(*) Not: Bu cedvelde defterdeki kayıt sırasına uyulmuyarak, müfredât, üçlü birliçlerine göre sıralanmıştır.

	Kantar	Lodra	Dîrhem
(62) 1) 'An bakıyye-i kilar	14	44	16
2) 'An bakıyye-i pare-i tarafeyn-i mihrâb-ı camî-i şerif ve camî-i Cihangir	1	29	96

المسل (162) نمك (161) شمير و علف (160) الارز (159) كندم دقيق (158) عن ابتياع (157) غلات خريده (156)
زيت (170) ننة خشك (169) پياز (168) كمون (167) فلفل (166) مصطكي (165) موزسرخ (164) آلوی (163)
هيمه (172) روغن پيه (171)

II

Vuz-i'a min zâlike^{172/a}A — Ed dakıyk¹⁷³ ma'a gendüm-i dakıyk ve ta'am
12 887 kile 3,5 şınık

- 1) Ed-dakıyk be-cihet-i nân-ı fodula
- ¹⁷⁴
- ve fodula-i zaviye ve Mevlûd ve hatme ve ziyafet, 8 405 kile 1 şınık

Be-cihet-i :

	Kile	Şınık
a) Nân-ı fodula-i 'imaret-i âmire, cüz battâliye-i yevmeyn-i iyd-i şerif 'An evvel-i Mart el-vâki' fi 21 M.: 362 yevmen (63)	8 094	—
c) Çörek-i tâ'am-ı mevlûdü'n-Nebi 'an M. fi'd-def' ateyn fi 3 şınık	274	2
c) Çörek-i tâ'am-ı mevlûdü'n-Nebi 'an M. fi'd-def' ateyn	34	—
ç) Nân-ı ziyafet-i hatme-i şerife	2	—
d) Nân-ı ziyafet-i Mi'mar Ağa	—	3
2) El-hınta : 4 482 kile 2,5 şınık :		
a) Be-cihet-i şurba-i mukarrere, cüz ¹⁷⁵ mâh-ı Ramazani'l-mübarek ve 'iydeyn: 36 yevmen, fi 5 kile 1 şınık	1 743	—
b) Be-cihet-i tâ'am-ı 'Aşura	10	—
c) Be-cihet-i hakk-ı âsiyâb ¹⁷⁶ ve çevrindi ve hâk ¹⁷⁷ ve kesr-i miyzan	1 363	2,5
ç) Furuht ki der bâlá mukayyed est	1 366	—

B — El-erz, be-cihet-i dane ve zerde ve şurba-i mukarrere ve ziyafet-i misafirîn-i tâbhane ve Mevlûd ve hatme ve ta'am-ı 'Aşurâ ve gayruhu:
4 378 kile 2 şınık

	Kile	Şınık
1) Be-cihet-i dâne ¹⁷⁸ ve zerde-i mukarrere der leyali-i Cum'ât ¹⁷⁹ ve Re. gaib ve Berat ve leyali-i Ramazani'l mübarek ve yevmeyn-i 'iyd-i şerif ve şurba-i mukarrere der eyyâm-ı saire (yp. 15/a)	3 229	2
Be-cihet-i :		
a) dane-i mukarrere der leyali-i cum'ât ve Regaib ve Berat ve leyali-i Ramazan ve 'iydeyn ¹⁸⁰ : 82 yevmen, fi 16 kile 1 şınık	1 332	2
b) zerde-i mukarrere der leyali-i eşraf-ı ¹⁸¹ mezkûre: 82 yevmen, fi 5 kile	410	—
c) şurba-i mukarrere der eyyâm-ı saire: 280 yevmen (64)	1 487	—
2) Ziyafet-i misafirîn-i tâbhane ¹⁸² :		
a) Be-cihet-i dâne-i misafirîn: 12 167 sofrâ, fi 300 dirhem	912	2
b) Be-cihet-i zerde-i misafirîn: 1.893 sofrâ, fi 150 dirhem	71	—
c) Be-cihet-i ta'am-ı turş-ı ¹⁸³ misafirîn: 1 998 sofrâ, fi 50 dirhem	25	—
ç) Be-cihet-i ziyafet-i mevlûdü'n-Nebi 'an M., fi 2 def'a	93	2
d) Be-cihet-i ta'am-ı hatme-i şerife	3	—
e) Be-cihet-i ta'am-ı Aşurâ	3	—
f) Be-cihet-i ta'am-ı ziyafet-i Mi'mar Ağa	1	—
g) Furuht ¹⁸⁴ ki der bâlá mukayyed est	40	—

(63) 1) 283 Yevmen fi 22 kile 1 şınık: 6 296 kile 3 şınık

2) 79 Yevmen fi 22 kile 3 şınık: 1 797 kile 1 şınık

(64) 1) 212 yevmen fi 5 kile 1 şınık: 1 113 kile

2) 68 yevmen fi 5 kile 2 şınık: 374

172/a) دانه (178) خاك (177) حق اسدياب (176) جز (175) نان فدوله (174) الدقيق (173) وضع من ذلك

فروخت (184) طعام ترش (183) تابخانه (182) ليالى اشراق (181) عيد بن (180) ليالى جماع (179)

C — Er-revgan-ı sâde, be-cihet-i dâne ve zerde-i mukarrere ve dâne ve zerde-i misafirîn ve gayruhu : 208 kantar, 40 lodra, 73 dirhem

	<u>Kantar</u>	<u>lodra</u>	<u>dirhem</u>
1) Be-cihet-i dâne ve zerde-i mukarrere der leylâli-i cum'ât ve Regaib ve Berat ve mâh-ı Ramazani'l-mübarek ve 'iydeyn	109	47	152
Be-cihet-i :	<u>k.</u>	<u>l.</u>	<u>d.</u>
a) Dane-i mukarrere der cyyâm-ı eşraf-ı mezbure: 82 yevmen, fi 48 vakıyye 300 dirhem	90	85	40
b) Zerde-i mukarrere, der leyâli-i eşraf-ı mezbure: 82 yevmen, fi 10 vakıyye	18	62	112
2) Ziyafet-i misafirîn-i tâbhane ve gayruhu:	98	92	97
Be-cihet-i :	<u>k.</u>	<u>l.</u>	<u>d.</u>
a) Dane-i misafirîn, 12 167 sofrâ, fi 120 (dirhem)	82	95	120
b) Zerde-i misafirîn 1 893 sofrâ, fi 50 dirhem	5	37	138
c) Ta'am-ı mevlûdü'n-Nebi 'an M., fi def'ataeyn	7	45	80
ç) Hatme-i şerife	—	56	144
d) Baklava-i misafirîn	2	29	86
e) Ziyafet-i Mi'mar Ağa	—	27	47

Ç — El-'asel, be-cihet-i zerde ve zirbaç-ı mukarrere der leyâli-i eşraf-ı mezbure ve horden-i¹⁸⁵ misafirîn ve ta'am-ı mevlûdü'n-Nebi, 'an M. ve hatme-i şerife ve 'âdet-i şerbet-i müezzînân der leylâli-i N. ve baklava-i misafirîn

295 kantar, 30 lodra, 108 dirhem

	<u>Kantar</u>	<u>lodra</u>	<u>dirhem</u>
1) Be-cihet-i zerde ve zirbaç-ı ¹⁸⁶ mukarrere der leyâli-i cum'aât ve Regaib ve Berat ve mâh-ı Ramazani'l-mübarek ve 'iydeyn	208	72	128
Be-cihet-i :	<u>K.</u>	<u>l.</u>	<u>d.</u>
a) zerde-i mukarrere der leyâli-i eşraf-ı mezkûre: 82 yevmen, fi 50 vakıyye	93	18	32
b) zirbaç-ı mukarrere der leyâli-i eşraf-ı mezkûre: 82 yevmen, fi 62 vakıyye	115	54	96
2) Ziyafet-i misafirîn-i tâbhane ve gayruhu	86	57	156

Be-clhet-1 :

a) zerde-i misafirin, 1893 sofrâ, fi 150 dirhem	16	13	62
b) hurden-i mâ-hazar-ı misafirin, 15 230 neferen, fi 50 dirhem	43	36	124
c) ziyafet-i mevlûdü'n-Nebi 'an M., fi def'ateyn	15	38	152
d) 'âdet-i şerbet-i müezzinân der leyâli-i N.	1	—	—
e) ta'am-ı hatme-i şerife	—	86	64
f) baklava-i misafirin	6	36	64
g) ziyafet-i Mi'mar Ağa	—	36	64
h) şüyiden-i ¹⁸⁷ saçakhâ-i harîr-i tob-ı âyine-i derûn-ı camî-i şerif	—	31	154
ı) Furuht ki der bâlâ mukayyed est	2	78	—

D — Nişasta.. (*): 71 kantar, 50 lodra, 96 dirhem**Be-clhet-1:**

	<u>Kantar</u>	<u>Lodra</u>	<u>Dirhem</u>
1) Zirbac-ı mukarrere der leyâli-i cum'ât ve Regaib ve mâh-ı Ramazan ve 'ideyn, 82 yevmen, fi 38 vakıyye	70	80	144
2) Ta'am-ı mevlûdü'n-Nebi, 'an M., fi'd-def'ateyn	—	68	32
3) Ziyafet-i Mi'mar Ağa	—	4	96

E — Kayısı..: 14 Kantar, 26 lodra, 24 dirhem**Be-clhet-1:**

	<u>Kantar</u>	<u>Lodra</u>	<u>Dirhem</u>
1) Zirbac-ı mukarrere, der leyâli-i cum'ât ve Regaib ve Berat ve mâh-ı Ramazanü'l-müharek ve 'ideyn: 82 yevmen, fi 7 vakıyye	13	4	96
2) Mevlûdü'n-Nebi, 'an M., fi'd-def'ateyn	—	70	80
3) Hatme-i şerife	—	11	64
4) ta'am-ı Âşure	—	34	16
5) Ziyafet-i Mi'mar Ağa	—	5	120

F — Badem..: 22 kantar, 34 lodra, 16 dirhem**Be-clhet-1:**

	<u>Kantar</u>	<u>Lodra</u>	<u>Dirhem</u>
1) Zirbaç, der leyâli-i eşraf-ı mezbûre: 82 yevmen, fi 10	18	63	122
2) Ta'am-ı mevlûdü'n-Nebi, 'an M., fi def'ateyn	1	—	—
3) Ta'am-ı 'Aşura	—	34	16
4) Ziyafet-i hatme-i şerife	—	6	144
5) Baklava-i misafirin	2	25	—
6) Ziyafet-i Mi'mar Ağa	—	4	96

G — Mevîz-i sürh..: 50 kantar, 20 lodra, 30 dirhem**Be-clhet-1:**

	<u>Kantar</u>	<u>Lodra</u>	<u>Dirhem</u>
1) Zirbac-ı mukarrere, der leyâli-i eşraf-ı mezbûre: 82 yevmen, fi 25 kıyye	46	59	16
2) Ta'am-ı turş-ı misafirin: 1998, fi 25 dirhem	2	84	86
3) Ziyafet-i mevlûdü'n-Nebi, 'an M., fi 2 def'a	—	63	112
4) Et'ime-i hatme-i şerif	—	6	144
5) Ta'am-ı 'Aşurâ	—	50	—
6) Ziyafet-i Mi'mar Ağa	—	2	48

(*) Başlıklarda bulunupta aşağıda aynen tekrar edilen sözler yan yana iki nokta ile işaret edilip atlanmıştır.

H — Mevz-i siyah..: 36 kantar, 75 lodra, 352 dirhem

Be-clhet-i:	Kantar	Lodra	Dirhem
1) Ta'am-ı turş-ı misafirîn: 1998 sofrâ, fi 200 dirhem	22	72	128
2) Et'ime-i mevlûdü'n-Nebi, 'an M., fi 2 def'	8		160
3) Ta'am-ı hatme-i şerife	—	11	64
4) Ta'am-ı Âşurâ	5	—	—

I — Alû-yi siyah..: 17 kantar, 70 lodra, 70 dirhem

Be-clhet-i:	Kantar	Lodra	Dirhem
1) Zirbac-ı mukarrere, der leyali-i eşraf-i mezkûre, 82 yevmen, fi 7 kıyye	13	4	96
2) Ta'am-ı turş-ı misafirîn: 1998 sofrâ, fi 25 dirhem	2	84	86
3) Ta'am-ı mevlûdü'n-Nebi, 'an M., fi 2 def'a	—	65	160
4) Ta'am-ı Âşurâ	—	34	16
5) Ta'am-ı hatme-i şerife	—	11	64

İ — Nohud..: 191 kile, 3,5 şinik

Be-clhet-i:	Kile	Şinik
1) Ta'am-ı mukarrere-i imaret-i 'Âmire, 362 yevmen, fi 2 şinik	181	—
2) Ta'am-ı mevlûdü'n-Nebi, 'an M., fi 2 def'a	5	2
3) Ta'am-ı hatme	—	1
4) Ta'am-ı Âşurâ	3	—
5) Baklava-i misafirîn	2	0,5

J — Nemek..: 390 kile, 2 şinik

Be-clhet-i:	Kile	Şinik
1) Ta'am-ı imaret ve ta'am-ı misafirîn ve gayruhu: 362 yevmen, fi 2,5 şinik	201	1
2) Nân-ı fodula: 362 yevmen, fi 2 şinik	181	—
3) Ta'am-ı mevlûdü'n-Nebi, 'an M., fi 2 def'a	6	—
4) Hatme-i şerif	—	1
5) Ta'am-ı 'Âşurâ	2	—

K — Piyaz..: 3.762 kıyye

Be-clhet-i:	Kıyye
1) Ta'am-ı mukarrere-i imaret-i 'Âmire, 362 yevmen, fi 10 kıyye	3 620
2) Ta'am-ı mevlûdü'n-Nebi, 'an M.	128
3) Hatme-i şerife	8
4) Ziyafet-i Mi'mar Ağa	6

L — Za'fran..: 7 423 dirhem

Be-clhet-i:	Dirhem
1) Ta'am-ı zirbaç, der leyâl-i cum'ât ve Regaib ve Berat ve 'ideyn: 82 yevmeni 'alâ kadri'l-kifâye ¹⁸⁸	4 875
2) Zerde-i mukarrere der eyyâm-ı eşraf-ı mezbure: 82 yevmen 'alâ kadri'l-kifâye	2 445
3) Zerde-i misafirîn, alâ kadri'l-kifâye	673
4) Ta'am-ı mevlûdü'n-Nebi, 'an M., 2 def'a	100
5) Ta'am-ı hatme ve ta'am-ı Mimar Ağa	15

M — Fülful..: 66 vakıyye 130 dirhem

Be-cihet-i:	Vakıyye	Dirhem
1) Ta'am-ı mukarrere-i imaret, cüz eyyâm-ı mast ¹⁸⁹ ve kedu: 290 yevmen, fi 30	21	300
2) Dâne-i misafirîn: 12 167 sofrâ, beher 8 sofrâ fi 1 (?)	3	345
3) Ta'am-ı mevlûd, 2 def'a	—	250
4) Ziyafet-i Mimar Ağa	—	20
5) Furuht ki der bâlâ mukayyet est	40	—
N — Mastakî, be-cihet-i ta'am-ı mukarrere-i imaret, cüz eyyâm-ı mast ve kedu¹⁹⁰: 290 yevmen, fi 10	7	100
O — Kemmûn, be-cihet-i şurbâ-i gendüm-i mukarrere-i imaret: 362 yevmen, fi 150 dirhem	124	200
Ö — Nârdeng...: 2 kantar, 40 lodra, 134 dirhem		

Be-cihet-i:	Kantar	Lodra	Dirhem
1) Ta'am-ı turş-ı misafirîn: 1998 sofrâ, fi 13 dirhem	1	47	102
2) Et'ime-i mevlûdü'n-Nebi, 'an M., fi 2 def'a	—	75	32
3) Et'ime-i hatme	—	81	32

P — Na'ne-i huşk¹⁹¹: 8 vakıyye, 197 dirhem

Be-cihet-i:	Vakıyye	Dirhem
1) Ta'am-ı şerif-i misafirîn: 1998 sofrâ, fi 1,5 dirhem	8	197
2) Et'ime-i mevlûdü'n-Nebi, 'an M., ve hatme-i şerif	1	—

R — Nişadır...: 13 vakıyye, 350 dirhem

Be-cihet-i:	Vakıyye	Dirhem
1) Evânî-i imaret ve misafirîn-i tâbhane	10	200
2) Evânî-i serhane	—	200
3) Evânî-i türbe	—	100
4) Şem'dan-ı tarafeyn-ı mihrab-ı Cihangir	2	200
5) Furuht ki der bâlâ mukayyed est	2	200

S — Kal'i, be-cihet-i evanî-i imaret bi'd-defa'ât	Vakıyye	Dirhem
	42	—

Ş — Şem'-i 'asel-i sefid, be-cihet-i şem'-i büzürk-i mihrab-ı camî-i şerif ve camî-i Cihangir ve zaviye ve mescid-i Kara Bali

33 —

T — Şem-i 'asel-i zerd...: 10 kantar, 83 lodra, 24 dirhem

Be-cihet-i:	Kantar	Lodra	Dirhem
1) Şem'-i büzürk-i tarafeyn-i mihrab-ı camî-i şerif	4	77	28
2) Camî-i Cihangir	1	27	48
3) Camî-i zaviye	—	90	60
4) Mescid-i Kara Bali	—	75	—
5) Şem'-i hurde, berây-i tarafeyn-i mihrab-ı camî-i şerif	1	9	16

6) Türbe-i şerife-i merhum ve mağfurleh	1	9	16
7) Râh-ı âb-ı cami ve Kâğıthane	—	75	100
8) Mühimm-i tabbahın der leyali-i 'iyd ve 'Aşure	—	—	124
9) Tabbahın ve habbâzın der leyle-i mevlûdü'n-Nebi, 'an M., fi 2 def'a	—	15	60

U — Şem'-i revgan-ı plh^m: 2 313 akçe

Be-clhet-i:	Beher şehr fl	fl 12 eşitir
1) Türbe-i şerife-i merhum padişah	8 akçe	96
2) Türbe-i şerife-i merhum Sultan	7,5 akçe	90
3) Cami-i şerif-i Cihangir	5 akçe	60
4) Siraciyân-ı tâbhane-i misafirîn	4 akçe	48
5) Bâsbanân ve guşt-ı imaret	2 akçe	24
6) Habbâzın-i 'imaret: 362 yevmen, fi 2		724
7) Tabbahın-i 'imaret: 362 yevmen, fi 1		362
8) Kârtz-i râh-ı âb-ı cami-i şerif ve kâğıthane ve g.		817
9) Tabbahın ve habbâzın der leyali-i 'iyd-i şerif ve 'Aşurâ		30
10) Tabbahın ve habbâzın der leyali-i mevlûd, fi 2 def'a		62

Ü — Hlyme.: 4 683 vezne

Be-clhet-i	Vezne
1) Ta'am-ı 'İmaret-i 'Âmire: 362 yevmen, fi 6 vezne	2 172
2) Dâne ve zerde-i mukarrere ve zirbaç der leyali-i cum'ât ve Regalb ve Berat ve mâh-ı Ramazan ve 'ideyn: 82 yevmen, fi 4 vezne	328
3) Nân-ı fodula-i 'İmaret-i 'Âmire: 362 yevmen, fi 3,5	1 167
4) Ta'am-ı misafirîn: 362 yevmen, fi 1,5 vezne	543
5) Kâse-şüyân-ı 'İmaret: 362 yevmen, fi 1 vezne	362
6) Kızdırma-i fırın-ı fodula der 'ideyn, fi 3 vezne	6
7) Sıbyân-ı mekteb der eyyâm-ı şitâ	15
8) Kal'î-kerden-i evânî-i 'İmaret-i 'Âmire, bi'd.defa'ât	20
9) Et'ime-i mevlûdü'n-Nebi, 'an M., fi 2 def'a	49
10) Ta'am-ı 'Aşurâ	15
11) Ta'am-ı hatme-i şerife	3
12) Rahten-i şem'-i mihrab ve şem'-i hurde	3

V — Şa'ır ve 'alef: 3190 kile 1 şinik

Be-clhet-i:	kile	şinik		
1) 'Alîk-ı esbân-ı misafirîn-i tâbhane: 2 888 re's, fi 3 yevmen	2 556	3		
	<u>Yevmen</u>	<u>fi şinik</u>		
2) 'Alîk-i esb-i kâtibi evkaf	362	1	90	2
3) 'Alîk-i esb-i şeyh-i 'imaret	362	1	90	2
4) 'Alîk-ê esb-i kâtibi meremmât	362	1	90	2
5) 'Alîk-i esb-i kâtibi kilar-ı imaret	362	1	90	2
6) 'Alîk-i esb-i vekil-i harç	362	1	90	2
7) 'Alîk-i esb-i ser-bölük-i râh-ı âb-ı Kâğıthane	362	1	90	2
8) 'Alîk-i esb-i ser-bölük-i yasakçıân-ı 'İmaret-i 'Âmire	362	1	90	2
9) 'Alîk-i esb-i hammal-ı guşt-ı imaret-i 'Âmire	362	1	90	2
10) 'Alîk-i esbân-ı mezbelekeş-i 'İmaret-i 'Âmire	362	2	181	—
11) 'Alîk-i esbân-ı mu'temedân-ı evkaf, 7 neferen	362	7	633	2

Y — Zeyt, berâ-yi kanadil-i camî-i şerif ve g.

Kıyve

9 444

El-bâki mevcud, der kilar mânde¹⁹³

	<u>Kile</u>	<u>Şinik</u>	
1) El-hınta ma'a dakıyk-ı safî	4 272	0,5	
2) El-erz	1 162	2	
3) Nohud	409	0,5	
4) Şa'ir ve 'alef	710	3	
5) Nemek, ber-vech-i tahmin	449	2	
	<u>Kantar</u>	<u>Lodra</u>	<u>Dirhem</u>
6) Er-revgan-ı sâde	148	31	131
7) El-asel	80	98	60
8) Nişasta	8	5	80
9) Kayısı	13	61	152
10) Bâdem	12	95	80
11) Alû-yi siyah	2	27	26
12) Mevîz-i sûrh	43	61	146
13) Mevîz-i siyah	16	1	112
14) Nârdeng	3	59	106
15) Şem'-i 'asel-i zerd	4	90	88
	<u>Vakıyye</u>	<u>Dirhem</u>	
16) Piyaz, ber-vech-i tahmin	2 543	—	
17) Za'fran	—	—	
18) Mastakî	—	11 946	
19) Fülful	2	220	
20) Kemmûn	2	66	
21) Şem'-i sefid	68	94	
22) Na'na-i huşk	7	—	
23) Nişadır	13	27	
25) Şem'-i revgan-ı pîh, 504,5 akçe	43	178	
25) Şem'-i revgan-ı pîh 504,5 akçe	6 395	—	

193) مائده